

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

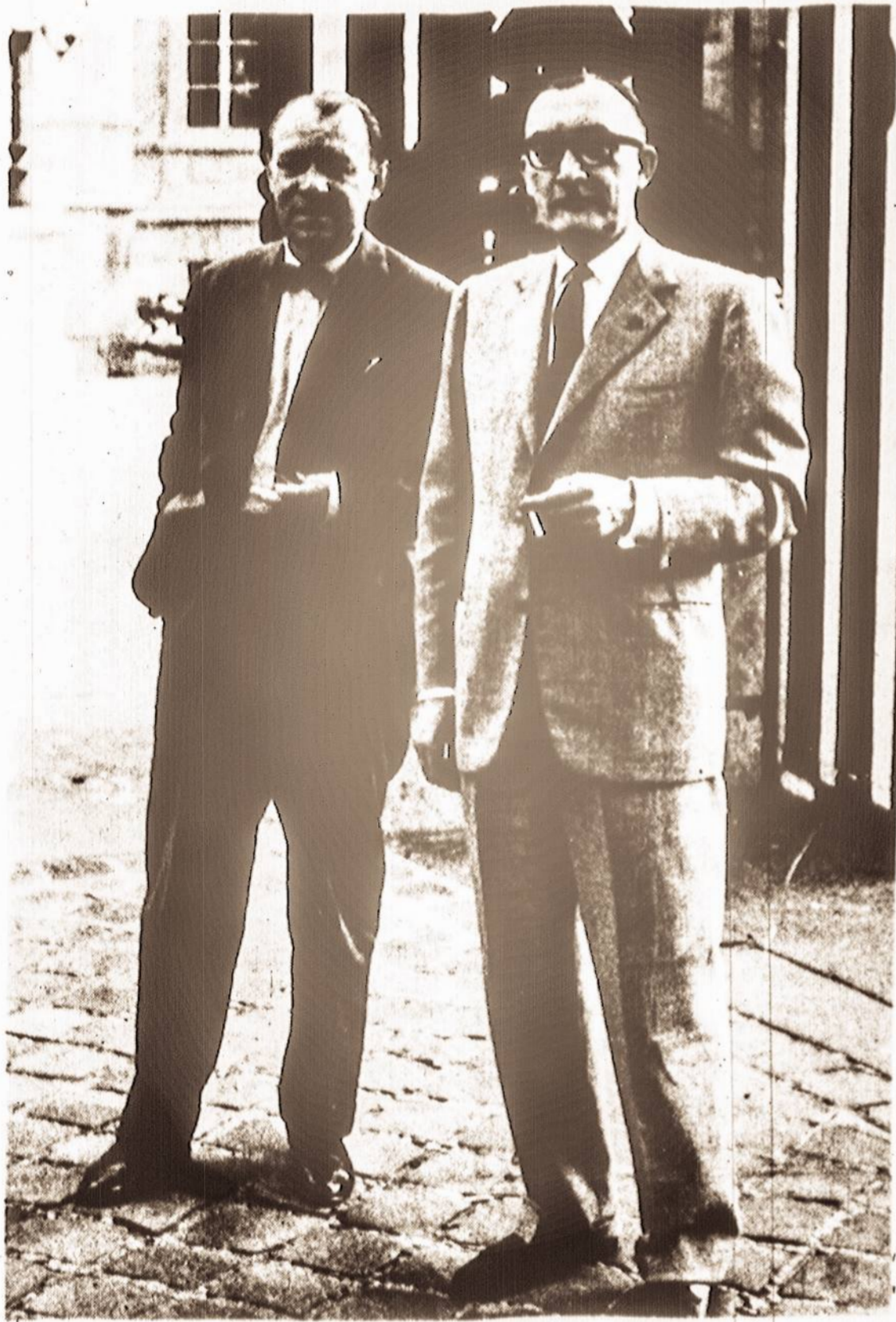
75 M. 36 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 22 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Ministeris Stasys Lozoraitis (dešinėje) ir Lietuvos Pasiuntinybės Paryžiuje sekretorius dr. Jurgis Baltrušaitis išėina iš Prancūzijos reikalų ministerijos.

Dabar

Juozas Tysliava

Paslaptinga Hammarksjoldo mirtis, galima sakyti, pribaižė Jungtines Tautas, įsivėlusias į pragaištingą karą Katangoje. Lyg tyčia, Jungtinių Tautų generalinis sekretorius žuvo išvakarėse pilnaties posėdžio, kuriame sovietai, be abejonės, vėl būtų kėlę "sekretoriato troikos" klausimą.

Kokioje šviesoje dabar atsidurs šis klausimas, žuvus "taikos kareiviui", kaip jį, Hammarksjoldą, pavadino Stevensonas, tai, rašant šiuos žodžius, ne drąsu net spėlioti. Bet "taikos kareivis" žuvo nuo tų pačių ginklų, kuriuos jis pavartojo prieš Katangos nepriklausomybę, — nepriklausomybę, kurios principui ginti faktiškai yra įsikurusios Jungtinės Tautos.

Bet dabartinėse Jungtinių Tautų politikos painiavose slypi ir kita labai budinga smulkmena — tai rytų ir vakarų "bendras frontas" Kongo respublikoje. Sovietai, kurie nuoširdžiai norėjo, kad Hammarksjoldas "nusisuktų sprandą", visu šimtu nuošimčiu pritaria Jungtinių Tautų karui Katangoje.

Kodėl? Todėl, kad ir vieniems ir kitiems lygiai rupi Katangos turtai, be kurių Kongo respublika jau dabar stovi ant bankruto slenksčio. Iš vienos pusės, Maskva, turėdama savo patikėtinį Gizen-

gos asmenyje, tikisi atgauti savo prarastą įtaką, o iš antros — Jungtinių Tautų pagalba "apvieniję" Kongo, vakariečiai tikisi ją išlaikyti savo įtakoje.

Ar dabar aišku, kodėl šiose lapėse ir vilko lenkynėse Kongo respublikos prezidentas paskyrė Lumumbos šalininkų Katangos "provincijos" valdytoju?

Bet, kaip prancūzai sako, "kareivis šaudo — velnias kulkas gaudo." Jungtinės Tautos peranksti pasigyrė savo laimėjimais Katangoje. Neveltui prezidentas Tšombė pareiškė, "kad Katanga ginasis iki paskutinio kareivio".

Ir ginasi. Ne tik ginasi, bet ir puola. Taip puola, kad Jungtinių Tautų "taikos kareiviams" Katangoje darosi karšta.

Buvęs Turkijos ministerių tarybos pirmininkas Menderes, kurį "specialus" teismas pasmerkė mirtį, turėjo būti tuojau pakartas, bet, apsirijęs miego miltelių, jis laikinai išvengė kilpos.

Bet tik laikinai, nes iš Istanbulo tuojau buvo pranešta, kad buvusio premjero gyvybei "pavojus negresia". . . Vadinasi galima pakarti. Na, ir pakorė.

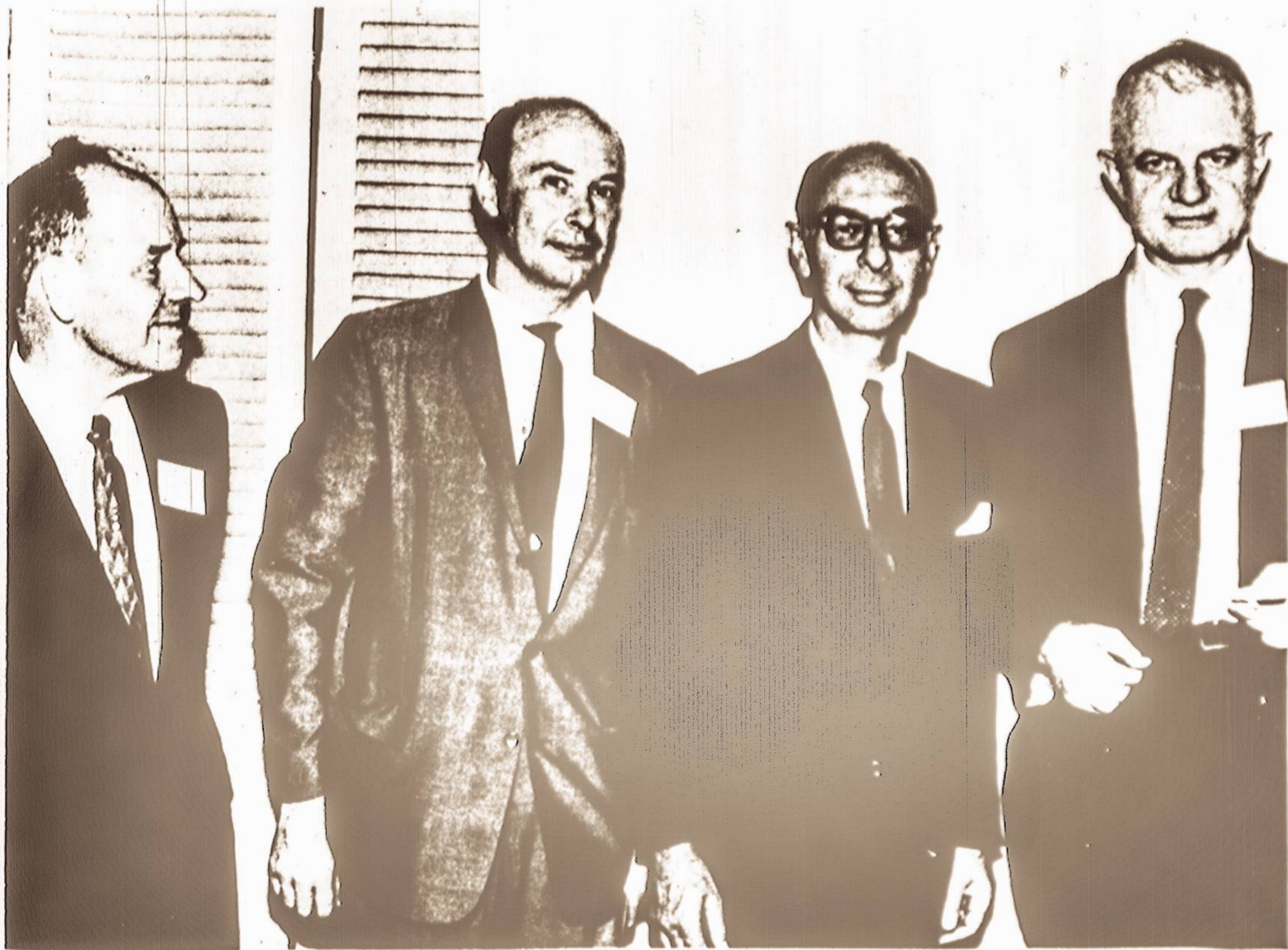
Buvęs respublikos prezidentas Bayar, kuris, kaip ir Menderes, "sulaužė

Nukelta į 4 psl.

PAVERGTŪJŲ SEIMAS PRADĖJO SAVO SESIJĄ

Tą pat rugsėjo 19 — ją kaip Jungtinės Tautos ir Pavergtųjų Seimas pradėjo savo naują sesiją Carnegie Endowment rūmuose priešais JT. Praėjusios sesijos pirmininkas V. Sidzikauskas, pradėdamas sesiją, priminė, kad pastaruoju metu sovietinio imperializmo veržlumas yra ypatingai judrus bei intensyvus ir kad ant svarstyklių yra ne tik Berlyno ar Vokietijos klausimas, bet Europos ir žmonijos laisvės likimas apskritai. Kremliaus ofenzyva netik rūpesčio vakarams sudaro, bet ir progų teikia išeiti su savo planais dėl tautų apsisprendimo teisės vykdymo sovietinio kolonizmo dominuojamose srityse. Prieš eidami į bet kuriuos pasitarimus su Sov. Sąjunga, vakarai pirmiau turi iverkti savąją inerciją, išglėbimą ir neryžtumą. Potencialiai pavergtosios Europos tautos yra stiprus vakarų sąjungininkas, bet vakarų uždavinys — saugoti ir stiprinti pavergtųjų laisvės viltį, tuo pačiu ir visos žmonijos laisvės viltį. Paliėtės praeitos sesijos veiklą, Sidzikauskas pabrėžė Pavergtųjų Seimo bendradarbiavimo išplėtimą su P. Amerikos, Azijos bei Afrikos kraštais. Vadinamųjų neutraliųjų konferencija Belgrade parodė, kaip labai svarbu pavergtajai Europai supažindinti P. Amerikos, Afrikos, Azijos tautas susovietinio kolonizmo praktika.

Nukelta į 3 psl.

Lietuviai laikraštininkai su respublikonų kandidatu į New Yorko miesto merus, Louis J. Lefkowitz, iš k. į dešinę: Vladas Barčiauskas, Paulius Jurkus, L. J. Lefkowitz, Juozas Tysliava. Nuotrauka daryta rugsėjo 14 d., viename New Yorko restorane, kur įvyko ne anglų kalba leidžiamų laikraščių redaktorių, leidėjų ir jų atstovų priėmimas bei jų supažindinimas su respublikonų partijos kandidatu į merus. Po pietų, kuriuose dalyvavo apie 60 asmenų, kalbėjo New Yorko valstybės prokuroras Louis J. Lefkowitz, tarp kita ko, pareiškėdamas, kad jis, jei tik bus išrinktas meru, stengsis New Yorko miestą apvalyti nuo korupcijos.

Is Kalifornijos...

Antanas Polikaitis Bangos Sporto Klubo teniso meisteris

Los Angeles Bangos sporto klubas treči metai praveda teniso pirmenybes dėl Algirdo Gustaičio taurės. Ją 1959 metais laimėjo Ričardas Ringys, 1960 m. Petras Armonas.

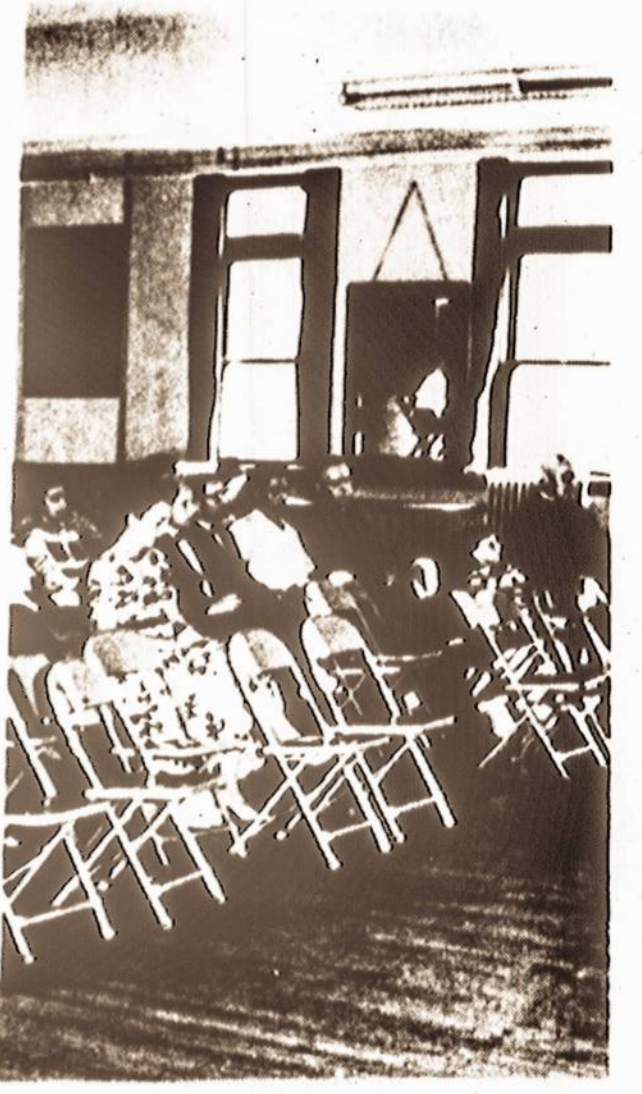
Šiais metais pirmenybių varžybos ėjo dideliu įtempimu keletą mėnesių. Varžovai buvo paskirstyti į dvi grupes. Po permainių kovų meisterio varda išsikovojo dipl. inž. Antanas Polikaitis, baigminėje kovoje nugalėjęs pernai metų meisterį muziką Petrą Armoną rezultatu 7:5, 6:1. Per pastaruosius metus A. Polikaitis padarė didelę pažangą. Jį reikėtų pasiūlyti į geriausių Amerikos lietuvių ar Amerikos pabaltiečių teniso varžybas.

A. Polikaitis ir P. Armonas į Bangos sporto klubo tenisininkų varžybas kas savaitę atvykdavo iš provincijų, kur jie gyvena. Pirmasis iš Yucaipa, Calif., antrasis iš Santa Barbara, Calif. Abi vietovės yra kelios dešimtys mylių nuo Los Angeles.

Trečiuoju tapo Los Angeles, Calif. gyvenantis Leonas Koscelkauskas.

Būdinga, kad patys jaunieji lietuviai, dar studijuojantieji universitetuose, neįstengė net sudaryti rimtesnės konkurencijos. Yra manančių, kad jaunimui stinga pasiryžimo, sportinės ambicijos.

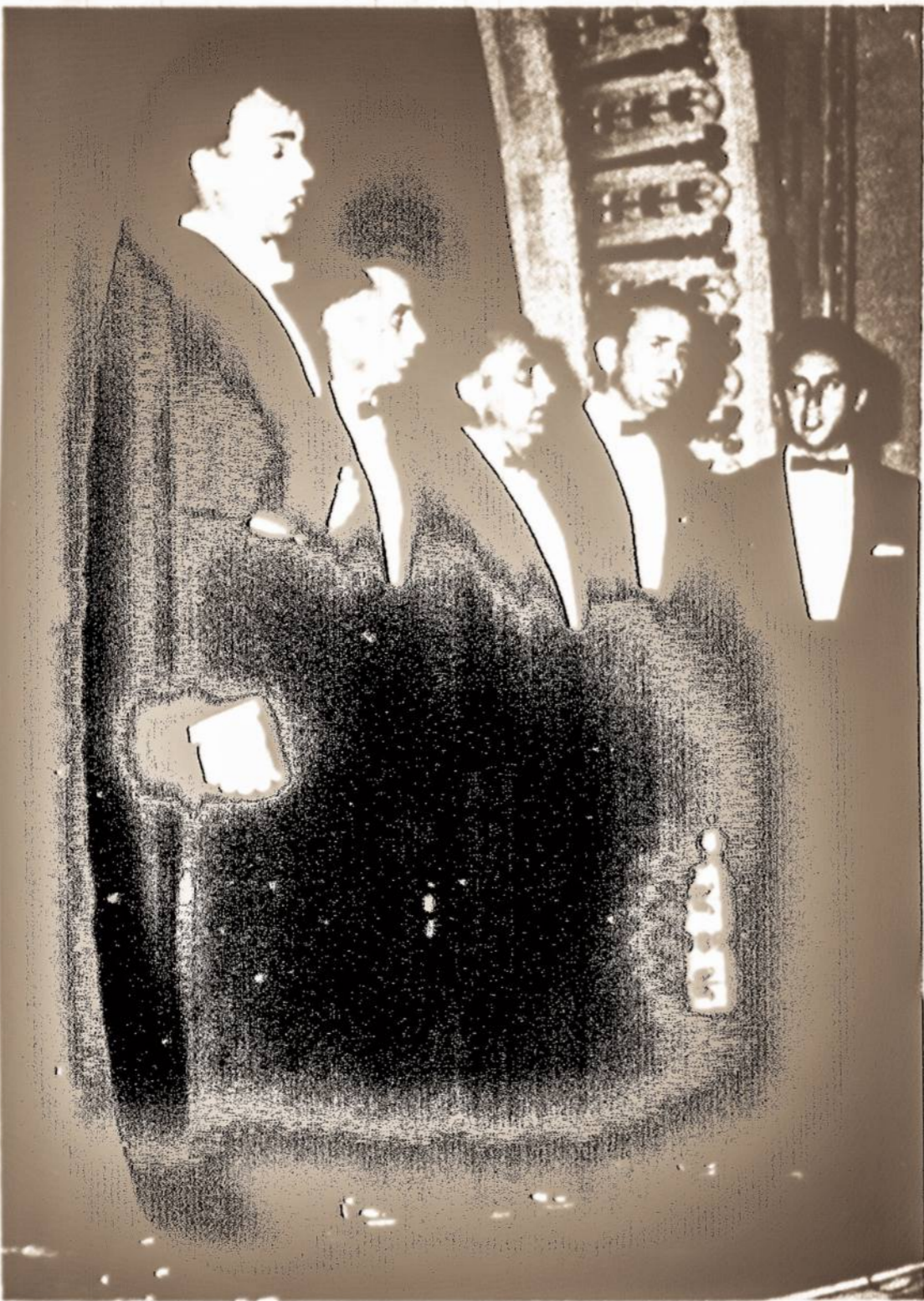
Sp.

Zalatoriaus nuotrauka

Ciceriškiai mini rugsėjo 8 d. - Nebodami 90 laipsnių karščio, į šv. Antano parapijos salę Cicerijoje Tautos Šventės minėti susirinko apie 70 lietuvių. Jie su entuziazmu klausėsi reto gerumo programos: prof. Z. Ivinskio paskaitos, 15 premijų laimėjusio akordeonisto A. Stelmoko ir jo sesers Eglės ir solistės B. Kemežaitės.

Jono Vaznelio triumfas

L. Kancausko nuotrauka

Solistas J. Vaznelis iš Chicago. Lietuvių Dienos programoje Los Angeles, Calif., dainuoja su Vyrų kvartetu "Daina".

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles skyriaus rugpjūčio 10 d. pravesioje Kalifornijos Lietuvių Dienoje solistu buvo pakviestas Jonas Vaznelis iš Chicago. Solistas vienas ir su muz. P. Armonu vadovaujamu Dainos vyrų kvartetu padainavo gražių dainų. Visuotines Kalifornijos lietuvių klausytojų simpatijas užtarė ir pelnė solistas Jonas Vaznelis. Jo aukštos kultūros,

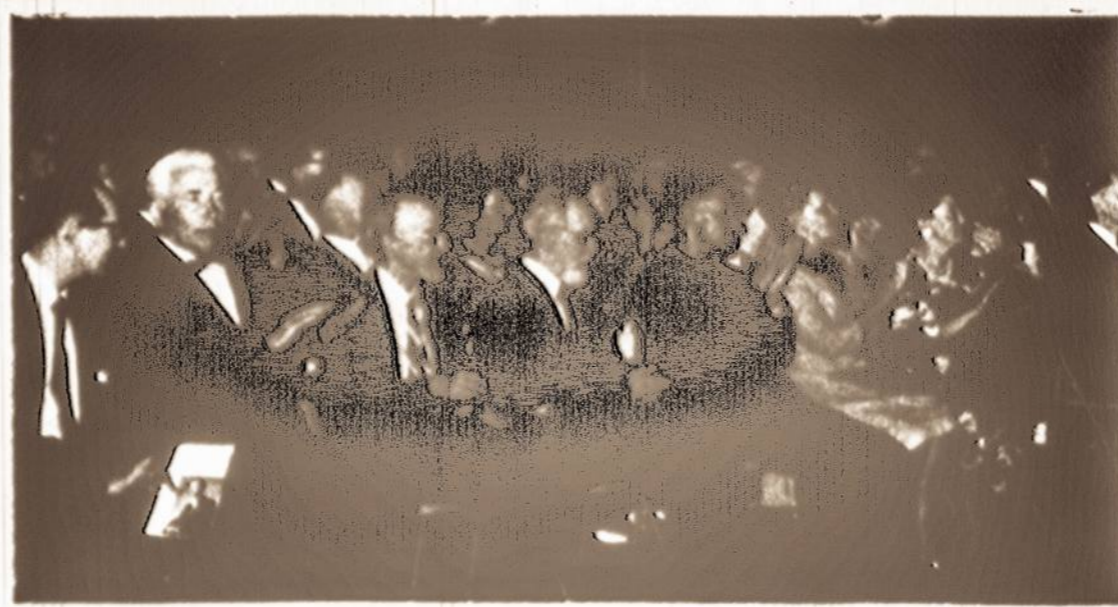
plačios skalės, gero tarimo balsas staciai sužavėjo gausius klausytojus.

J. Vaznelis labai malonus, draugiškas asmuo. Todėl po sėkmingo koncerto mielas svečias buvo kviečiamas nuo stalelio prie stalelio. Daugelis žmonių norėjo paspausti jam ranką. Neabejotinai J. Vaznelis pelnė visuotinės Kalifornijos lietuvių simpatijas. Kl.

Lankėsi misijonierius

Italijoje su lietuviams selaziečiais prie lietuviškos gimnazijos dirbantis kun. Petras Urbaitis lankėsi Los Angeles, Calif. Lietuviams pasakė pamokslą, laikė pranešimų. Svečias visiems paliko labai šiltą prisiminimą.

Jis komunistų buvo suimtas ir išvarytas iš komunistinės Kinijos, kur apie 20 metų misijonieriaus. Papasakojo įdomių dalykų apie Kiniją, Italiją. Lankėsi organizuodamas aukų rinkimą selaziečių gimnazijai Italijoje. Dr.

L. Kancausko nuotrauka

Dalis publikos Lietuvių Dienos programoje Los Angeles, Cal.

HARTFORDO LIETUVIAI

Jau kartą atidėtas Hartfordo Lietuvių Klubo Stipendijų Fondui papildyti parengimas įvyksta rugsėjo 30, šeštadienį, 7 val. vakare, Klubo salėje, 227 Lawrence St.

Klubo pradėtas fondas, iki šiol kukliai tylėjęs apie šį reikšmingą lietuviškų klubų istorijoje reiškinį, tikisi dar šiais metais galėsiančią skirti keletą šimtų dol. stipendijų vienam iš mokslo siekiančių liet. jaunuolių.

Programą išpildys Clevelando vyrų oktetas, dar Hart-

forde negirdėtas, tačiau gerai žinomas. Šiuo parengimu jaučiamas susidomėjimas.

Klubo sekretoriaus P. Simanauško rūpesčiu, prie klubo suorganizuotas nuolatinis meno mėgėjų — vaidintojų būrelis. Vadovu pakviestas akt. V. Žukauskas. Dalis ratello dalyvių, yra anksčiau dirbę su rež. I. Tvirbuto dramos studija. Numatoma gruodžio 2 pastatyti Ludwig Fuldo's 4-rių veiksmy komediją "Mokyklos Draugai". Meninis apipavidalinimas bus iš dalies Liaukaus.

Lietuvos Karo Mokyklos 1936 metų 18-tos laidos 25 metų sukakčiai paminėti suvažiavime, Toronte, iš Conn. valstybės dalyvavo du asmenys. Iš gausiausių laidos dalyvių, susirinko tik 32.

Ta intencija, rugsėjo 3 d. Prisikėlimo parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos mišios už žuvusius. Suvažiavusieji pasitūnė auką Vasario 16 gimnazijai.

FELIKSAS BOČIŪNAS

SLA 142 KUOPA RENGIA BANKIETĄ

Norėdama atžymėti savo organizacijos 75 metų gyvavimo sukaktį SLA 142 kp. ruošia banketą, kuris įvyks š. m. rugsėjo 24 d., 1:30 val. p. p., 243 Front St., New Haven, Conn.

Į banketą kviečiama ne tik vietiniai, bet ir kitų kuopų nariai ir draugai. Bankieto šeimininkų "štabą" šįkartą sudaro visos naujakurės, vadovaujamos Onos Pikelienės. Tikimės, kad jaunos ir energingos šeimininkės paruoštą banketą, kokio dar nesame matę ir tuo išreikš savo dėkingumą SLA organizacijai, kuri nuo pat savo įsisteigimo dirbo lietuvių išlaikymo darbą ir daugiausia rūpinosi, kad tremtiniai būtų įsileisti.

Turime žinių, kad į banketą atvyks Centro sekretorė B. Pivaronienė, su kuria bus visiem įdomu susipažinti.

Šeštadienio mokyklos mokiniai, L. Mikalavičiūtės vadovaujami šoks tautinius šokius. Šokiais gros visų mėgiamas A. Gutauskas. Scena bus dekoruota dail. Sušinsko.

Vieta, kur įvyks pokylis, yra ant plačios upės kranto, kas primena Nemuną.

J. D.

A. Tamošaitienė, žinoma mūsų menininkė iš Kanados, pirmą kartą pasirodys Chicago visuomenei su savo individualia dailės paroda. Joje bus išsistatyta 60 tapybos kūrinių, kilimų ir rautinių drabužių.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU ISMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4** % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % reguliaraus plus 1/4 % specialaus).

3 1/2 % per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užėikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK
"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office:

539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
P. Resident 3-7000

Broadway Office:

135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antr. iki penkt.
9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

Member Federal Deposit Insurance Corporation

VIENYBĖ, 1961 m. rugsėjo 22 d.

Lietuviškoje Chicagoje

Kun. Vla skautų reikalais lankėsis Chicagoje, grįžo į Putnam, Conn.

Inž. Didžiulis, Kolumbijos fabrikantas, lankėsi prekybos reikalais.

Kun. Patlaba, Cicero lituanistinės mokyklos direktorius, pasižadėjo Lietuvui Fondui 1,000 dolerių.

V. Cicėnas, Liet. Auditorijos valgyklos savininkas, valdymas dviratį nuo užsidegusio benzino smarkiai apdegė.

Dr. Fretas išvyko į Kanadą, kur duos eilę paskaitų.

V. Išganaitis, Chicago šaulių veikėjas, po operacijos, guli sv. Jurgio ligoninėje.

A. Juškevičius, Cicero, Ill. LB pirmininkas, atidarydamas Tautos Šventės minėjimą pareiškė: "Mūsų pareiga yra Tautos Šventę minėti kur mes bebūtume ir kokias pareigas beiešiotumėm..."

Dr. Ivinskis išvyko į Clevelandą, kur skaitys paskaitą.

Petras Maldeikis, vietoje pasitraukusios Rugytės, išrinktas Aukšt. Lituanistinės mokyklos direktorium.

Inž. J. Abraitis, 14 metų išgyvenęs Brazilijoje, atvyko į Chicago ir čia mano išikurti.

Dr. A. Iulevičius, matematikas, išvyko į Princeton, N. J., moksliniam darbui.

Vyt. Adomaitis, dirbęs gamtos apsaugos tarnyboje, Washington, dalyvavo chemikų suvažiavime, Chicagoje.

J. A. Vaičiūnienė išleido naują savo poezijos knygą "Ant aukuro laiptų", kurioje yra 96 eilėraščiai.

Dr. V. Kudirkos paminklas Tautinėse kapinėse atidengtas rugsėjo 17 d.

Krivulė, buvusių Lietuvos policijos tarnautojų klubas, Angelų sargų šventės proga ruošia savo korporacijos 43 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks spalio 1 dieną Jaunimo Centre.

Dr. J. Pablėnui, Žurnalistų Sąjungos Čičagos skyriaus steigėjui, rugsėjo 17 d. Šv. Kazimiero kapinėse atidengtas paminklas.

Lietuvos Ūkininko Draugijai Chicagoje šiemet sukanka 55 metai.

Stasys Pilka spalio 8 d. Jaunimo centre rengia savo rečitalį.

Gen. K. Musteikis rugsėjo 2-3 lankėsi Toronto (Kanadoje) kur dalyvavo Lietuvos Karo Mokyklos 18 laidos karininkų suvažiavime.

St. Griganavičius su žmona naujai statomai operai Aida pakuojo 100 dolerių.

Prof. J. Žilevičius, kurį laiką tvarkęs muzikologijos archyvą, išvyko į Clevelandą archyvinės medžiagos reikalui.

J. Daužvardienė sutiko atidaryti dail. A. Tamošaitienės dailės parodą, Čiurlionio galerijoje.

Zalatoriaus nuotrauka
Prof. Z. Ivinskis iš Romos rugsėjo 10 d. savo paskaitoje (Cicero, Ill.) tokiomis žodžiais išryškino Vytautą Didįjį: "Valstybė jam buvo aukščiausia absoliuti vertybė." Profesorius pirmą kartą lankosi Amerikoje ir grįžta į Italiją spalio 2 d.

Zalatoriaus nuotrauka
B. Kemėžaitė, kylanti solistė, vis dažniau girdima Chicago ir aplinkinių lietuvių scenose. Sekantis jos pasirodymas bus per tradicinį spaudos nalių rugsėjo 23 d., Pakšto svetainėje, Chicagoje.

Pov. Dirkis, Lietuvos Istorijos Draugijos narys, spalio 1 d. minint Lietuvos policijos 43 m. sukaktį, skaitys paskaitą.

Kun. A. Šeštokas, Chicago šaulių vadas, užsiprenumeravo Vienybę, kurios turinys ir formatas jam labai patinka

Lietuviškoje Chicagoje siaučianti išsigimėlių gauja, savo skleidžiamais lapeliais bjauriai šmeižianti mūsų garbingus veikėjus ir net jų šeimos narius, spėjama, yra tie patys asmenys, kurie prieš keletą metų mėgino leisti šaulių laikraštėlį.

Čiurlionio galerijos 61-62 metų dailės parodų sezono atidarymas įvyks rugs. 30 d., šešt. 6 v. v. dail. A. Tamošaitienės dailės paroda. Ją ruošia Čiurlionio galerijos direktoriaus Jaunimo Centre.

Tautinių drabužių festivalis. Moterys, kurios išgijo iš A. Tamošaitienės tautinius drabužius, yra kviečiamos apsirogiusias jais atvykti į A. Tamošaitienės dailės parodos atidarymą. Joms įėjimas į parodą bus laisvas. Bus bendros valės.

Pavergtųjų Seimas...

Atkelta iš 1 psl.

Pirmuose sesijos posėdžiuose (rugsėjo 19 - 20) Pavergtųjų Seimas priėmė ir įteikė Jungtinėms Tautoms: (a) nutarimą dėl marijonetinio atstovavimo JT Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos ir dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos suvereninių teisių užgrobumo; (b) rezoliuciją dėl tautų apsisprendimo teisės vykdymo, reikalaujančią šios vykdymo klausimą sovietų pavergtuose kraštuose įrašyti į JT sesijos darbotvarkę; (c) deklaraciją dėl Berlyno, kuri išdėsto Seimo nusistatymą dabartinės tarptautinės padėties optaisiais klausimais. Seimas taip pat priėmė prašymą Prezidentui Kennedy kad jis iš Jungtinių Tautų tribūnos iškeltų tautų apsisprendimo teisės vykdymą sovietų pavergtuose kraštuose.

Aštuntuoju P. Seimo pirmininku išrinktas F. Nagy (Vengrija) vicepirmininku - V. Germerij (Albanija). Sesiją pradedant, dalyvavo ir J. Kajekas, Lietuvos atstovas Washington, ir Estijos Gen. Konsulas J. Kaiv.

Pavergtųjų vėliavos

Rugsėjo 19 d. 2:30 pp., t. y. metu, kai JT delegacijos

rinkosi naujos sesijos pirmo posėdžio, antro pusėj gatvės priešais JT rūmus, buvo pakeltos pusiau stiebo Albanijos Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos tautinės vėliavos, grojant tautinius himnus. P. Seimo pirmininkas V. Sidziuskas taikliai nurodė, kad ši demonstracija nėra demonstracija prieš JT, o tik protestas prieš sovietines marijonetes Jungtinėse Tautose ir prieš JT dvejopą mastą: vieną - Vakarų kolonizmui, kitą - sovietiniam, vieną - Afrikos tautų apsisprendimui, kitą - sovietų pavergtųjų tautų apsisprendimui. Ypač ugningą žodį tarė Centro ir Rytų Europos kilmės Amerikiečių Sambūrio vardu prel. J. Balkūnas. Jam kalbant, JT rūmų daugelis langų buvo apgulti klausytojų, taip pat klausėsi daugelis praeivių ir net pravažiuojas miesto autobusas buvo sustojęs. Nors policija pačiam susirinkimui labai nedaug ploto buvo atitvėrusi, bet publikos vėliavų pakėlimo apeigose dar niekada tiek gausu nebuvo buvę. Ne be reikalo kažkurie skeptikai po to kalbėjo, kad, nepaisant Seimo daugelio kalbų ir veiksmų nevaisingumo, viena tokia demonstracija pataisina jo buvimą. Vt.

ADV. JONAS BAGDŽIŪNAS BORDEN, senosios kartos veikėjas, Lietuvos Laisvės Varpo idėjos sumanytojas ir jos vykdytojas, rugpiūčio 30 d. minėjęs savo 79 metų amžiaus sukaktį. Prieš keletą metų išėjęs į pensiją, adv. Bagdžiūnas Borden gyvena su žmona savo ūkyje netoli Chicago. Skaito daugumą lietuviškų laikraščių ir uoliai remia jaunosios kartos pastangas už Lietuvos laisvę. Bagdžiūnas atvyko į Chicago 1889 m., būdamas septynerių metų amžiaus.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

Dabar

Atkelta iš 7 psl.

Turkijos konstituciją, taip pat buvo nuteistas pakarti, bet "tautos vienybės komitetas" Ankaroje "susimylėjo" — jam ir vienuolikai kitų pasmerktųjų mirties bausmę pakeitė kalėjimu iki "gyvos galvos".

Kiek tos "gyvos galvos" beliko Bayarui, kuriam dabar jau 77 metų, tai kitas klausimas, bet dabartiniai Turkijos valdovai, matyt, paskutinę minutę susiprato, kad respublikos prezidentas vis dėlto nėra šuva. O jeigu ir būtų buvęs šuva, dargi "pasiūtęs", kaip prokuroras Višinskis vadindavo Stalino priešus, tai kas, tada, yra turkų tauta, kuri Bayarą buvo išsirinkusi savo respublikos prezidentu?

Toks yra dabartinės turkų vyriausybės teisingumas. Bet ar šis kerštu pagrįstas teisingumas, kurį Korsikos gyventojai vadina "vendetta", išeis į naudą dabartinei Turkijos vyriausybei?

Tiesia, generolai, kurie dabar valdo kraštą, žada rinkimus. Bet ar ne tu pačių rinkimų keliu prie valdžios vairo buvo atėję ir Bayaras su Menderes? Todėl belieka vienas klausimas: kas sulaužė Turkijos konstituciją — pakartieji ar tie, kurie juos nuvertė ir paskui pakorė?

Na, bet, kaip lietuviai sako, "ne mūsų klaulės, ne mūsų pupos." Tiesižino, Be to, turkiškos tabakas ne mūsų skonio.

"Pokalbis socialinės medicinos klausimu", kurį "užvedė" Jonas Šoliūnas su dr. Z. Danilevičium, man primena "gaspadoriaus" ir "gaspadinės" ginčą dėl to, ką reikėtų duoti elgetai — duonos ar lašinių... Tas jų "pokalbis" Drauge man iš dalies primena ir latvių poeto J. Rainio ketureilį, kurį Adomas Jakštas savo laiku taip išsivertė:

"Turtingas jis, bet minkštaširdis —
Varguolio skundą vos išgirdęs,
Jis į kišenį ranką bruka
Ir išsitraukia tuoj šnipštuką."

Zodžiu, šnipšt.

Argi Šoliūnas su dr. Danilevičium, "sudėję galvas", nepajėgia išvalizuoti, kad JAV kongresas, dar prezidento Hooverio laikais paruošęs socialinio draudimo įstatymą, anksčiau ar vėliau turės priimti ir tokį įstatymą, kaip socialinis gydymas?

Amerika nebūtų Amerika, jeigu ji to nepadarytų.

Tiesia, Šoliūnas irgi už nemokamą gydymą. Bet tik pensininkams, sulaukusiems 65 metų amžiaus ir nebedirbantiems seniams. O ką gi į tai atsako dr. Danilevičius?

"Aš netikiu, kad visi žmonės virš 65 metų yra neturtinigi", sako daktaras. Todėl, anot jo, "kas neturi lėšų, jaunas ar senas — turėtų būti remiamas."

Remiamas — kuo? Gera valia. Bet argi to užteks? Dar reikia ir įstatymo, kuris būtų privalomas visiems — ir gydytojams, ir jų pacientams.

Socialinė medicina, kaip ir socialinis draudimas, neišvengiamai ateina ir veltui jam priešintis gydytojai, a la Danilevičius, su savo argumentais, arba American Medical Association su savo milijonais.

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwieša kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

sziodama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys suidamas zagre in rankas, nesidajro, o storawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

Is praeities Tavo sunus...

Wienas žemskis isz Aleksoto tejp inpiko ant skilandžiu, kad lande po kajmus ir kur tik kamine užtiko skilandy, tuojaus arestawojo ir su sawym neszesy. Kajp wienu sukorodawo, taj ejdawo daugus arestawot. Užtaj likos per naczelnika no sluzbos numestas.

Vienybė, 1886 m. rugs. 22 d.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

J. Kralikauskas	\$10.00
Newark, N. J.	
F. Saranka	10.00
Paterson, N. J.	
O. Vinikienė	10.00
New York, N. Y.	
J. Lugauskas	5.00
Brooklyn, N. Y.	
P. Dagys	3.00
Brooklyn, N. Y.	

Viesiems aukotojams nuoširdžiai dėkojama.

Bendruomenės Taryba kalba

JAV Lietuvių Bendruomenės III-toji Taryba, 1961 rugsėjo 2 — 3 dienomis susirinkusi pirmosios sesijos New Yorke, apžvelgusi šio krašto lietuvių praeities veiklą ir minėdama bendruomeninio darbo dešimtmetį Amerikoje, su džiaugsmu pastebi, kad JAV lietuviai, gyvai reikšdamiesi gyvenime daugeliu savo organizacijų, taip pat remia ir bendrinių junginių mintį siekti tų tikslų ir atlikti tuos darbus, kur visų talka ir sujungtos jėgos ko labiausiai reikalingos ar kultūrinės, ar politinės, ar šalpos srityse. Tai rodo išsivijęs lietuvių organizacinį supradimį ir jiems tenkančių uždavinių supratimą.

Bendro darbo kelias yra taip pat būtinas mūsų ateičiai. Čia reikia mūsų visų. Kai Lietuvos, Jungtinių Amerikos Valstybių ir apskritai Vakarų pasaulio priešai vis agresyviau kėsinaisi į mūsų gyvenimą bei dvasią ir, kiršindami mus tarp savęs, siekia mūsų sunaikinimo, JAV LB Taryba kviečia JAV lietuvius, lietuviškos kilmės amerikiečius ir viso pasaulio lietuvius pamiršti smulkias tarpusavio nesantaikas, jungti savo gretas ir sutelktinėmis pastangomis įsigyti svarų balsą tiek šlame krašte, tiek kitose tautose Lietuvos laisvės bylai ginti ir tautiniams savo uždaviniais vykdyti.

Šlam tikslui JAV lietuviai:

1) Aktyviai remia lietuvių organizacijas bei paskirus asmenis, veikiančius religijos, kultūros, politikos, šalpos, ekonomikos, sporto ir kitose srityse, ir imasi darbo ten, kur jis šiuo metu daugiausia apleistas.

2) Darbo padalos principu remia JAV lietuvių bendrines institucijas — Altą, sukurtą Lietuvos vadavimo darbui, ir Balfą, skirtą lietuvių šalpai bei globai, ypač palakiydamai Balf'o pastangas remti užjūriuose mokslus einantį lietuvių jaunimą bei nukentėjusius dėl lietuviybės.

3) Ypatinę dėmesį kreipia į lietuvių jaunimą, atleidami jam į pagalbą lietuviybę išlaikant ir nukreipdami jį į reikiamas veiklos sritis.

Petys tad į petį už Lietuvą ir lietuvišką mūsų ateitį!

JAV LB Taryba randa, kad ypač didelis dėmesys turi būti skiriamas liuanistiniams švietimui ir lietuvių kultūros globai bei pristatymui kitoms tautoms, siekiant įeiti į jų tarpą ir laimėti reikiamą pripažinimą.

Atsižvelgiant į darbų gausumą ir jų derinimo būtinumą, konkrečius uždavinius vykdyti pagal svarbiausius gyvenamojo meto bei ateities reikalavimus ir visų pirma šiuos: —

1) JAV LB centro organai imasi iniciatyvos sušaukti JAV lietuvių organizacijų bendrą konferenciją bendradarbiavimo klausimams tarti.

2) JAV LB centro organai kreipia dėmesį į pasaulinę parodą 1964 m. New Yorke ir rūpinasi tinkamu lietuvių tautos ir išsivijęs reprezentavimu kultūriniais parengimais bei kitais būdais, kurie taip pat tarnauja pačių lietuvių tautinei dvasiai kelti.

3) JAV LB centro organai kreipia dėmesį į mažas lietuvių kolonijas, kurioms reikia visų lietuvių užnugario bei pagalbos. Ši pagalba organizuojama pagal dėsni, kad stip-

resnieji kultūrinėmis savo pajėgomis talkina silpnesniejiems.

4) Šeštadieninių liuanistinių mokyklų darbas stiprinamas trūksta vadovėlių išsileidimu, atitinkamų pedagoginių priemonių bei metodų įieškiojimu ir mokyklų bei tėvų glaudesnio bendradarbiavimo plėtimu.

5) Atsirandančiam mokytojų trūkumui šalinti rengiami pedagoginiai kursai, į kuriuos traukiamas pedagoginių linkimų turįs jaunimas.

6) Siekiama periodinėje lietuvių spaudoje įvesti pastovius jaunimo bei vaikų skyrius, kurie pratintų juos domėtis lietuvišku gyvenimu ir į jį aktyviai įsitraukti. Rūpinamasi jaunimo ir vaikų laikraščių plėtimu.

7) Jaunimo reikalams steigiama Jaunimo Taryba, kuriai talkinti kviečiami mūsų filosofai, psichologai, pedagogai ir kiti artai jaunimo gyvenimo bei dvasios stovį asmenys.

8) Išryškėjus nusistatymui derinti pasiūlymus dvi Lietuvos Fondo organizavimo linkmes, organizuojamas vienas fondas pagal Taryboje sutartus principus.

LB Taryba taip pat nutarė Bendruomenės vardu pasveikinti 1941 m. Tautos sukilimo prieš okupantą vykdytojus bei dalyvius, Laikinosios Lietuvos Vyriausybės narius, Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarus, padėkoti Bendruomenės organams ir paskirtiems jos darbuotojams, JAV ir Kanados lietuvių II-osios Dainų Šventės vykdytojams ir ypač dirigentams bei dainininkams, lietuvių spaudai ir lietuvių radijo valandėms, kreiptis į JAV valdžios įstaigas bei pareigūnus Lietuvos laisvės bylos reikalais, prisidėti prie Kuchel — Lipscomb rezoliucijos pravedimo ir kt.

Taip pat yra priimta eilė ir kitų nutarimų, kurie sužymėti LB Tarybos sesijos protokole pačių LB organų žinia.

JAV LB Tarybos Prezidiuras

Lietuva JAV Kongrese

Jau išėjo ALT Vykdomojo Komiteto užsakytas kalbų ir pareiškimų rinkinys, pasakyti JAV Senate ir Atstovų Bute arba idėti į Kongresinį Rekordą apie Lietuvą, š. m. Vasario Šešioliktosios proga "Proceedings and debates of the 87th Congress First Session."

Ji išspausdino ALT'o lėšomis Kongreso spaustuvė, tarpininkaujant demokratų atstovui Daniel J. Flood iš Pensilvanijos.

Leidinys turi 41 pusl. teksto. Išleista 5,000 egzempliorių. Jisai yra siuntinėjamas įvairioms vyriausybės įstaigoms, knygynams, laikraščiu bei žurnalų redakcijoms, svetimų šalių pasiuntinybėms, ALT skyriams ir paskirtiems asmenims.

Kas nori jį gauti sau arba paskleisti tarp angliškai kalbančių amerikiečių, tesikreipia į Amerikos Lietuvių Informacijos Centrą: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

Mums

rašo

Vienybėje radau, kad miręs Mykolas Vasiliauskas (Tėvynės redaktorius). Jis man labai gerai žinomas, nes Lietuvoje esame kartu augę. Jis buvo smulkaus ūkininko sūnus iš Vartų kaimo, Bartininkų valsčiaus, Vilkaviškio apskrities. Gimęs, rodos, 1890 metais. Augdamas jis buvo savotiškas; nemėgo turėti draugų, nemėgo pasilinksminti. Šiaip buvo pažangus vaikas, priklausė slaptame knygyne, kuriam vadovavo Albinas Rimka (Bartininkų rajone).

Ir man teko New Yorke daug kartų su Mykolu susitikti, bet ir čia atrodė, kad jis turėjo jaunystės dienų palinkimą.

Galia žmogaus nes dar galėjo pagyventi.

J. GLAVESKAS
Naples, Florida

D. Bielskus Vienybėje rašė, kad "gal Fondo statutą LB pavėdimu paruošė dr. A. Nasvytis."

Iš tikrųjų, trusto sutarties projektą ir Fondo metmenis paruošė LB Ekonominė Taryba. Prie trusto sutarties daugiausia prisidėjo Ekon. Tarybos narys S. Mackevičius.

Toliau kalbėdamas apie lietuvių visuomenės paramą Fondo projektams, jis sako kad "nei A. Nasvytis neturį visų tautininkų pritarimo, nei A. Razma visų frontininkų."

Kiek tai liečia Bendruomenės organų paruoštą projektą, politinių grupių paramos nebuvo įieškoma. Tokia parama tik kenktų Fondo idėjai ir būtų nesuderinama su Fndo tikslais. Fondas turi būti visus lietuvius vienijantis, aukščiau partinių interesų. Tik tokioje plotmėje fondas gali turėti platų pritarimą ir ilgalaikį pasisekimą.

ALG. NASVYTIS
Cleveland, Ohio

Jūsų redaguojamame laikraistyje p. E. Užpilis įdomaujasi mano savyjauta, išvykus sūnui į T. Lietuvą.

Smalsumą mielai mėginsiu patenkinti. Mat, stiprybė seimiu iš praeities, todėl atrodo, ir mano savyjauta būslanti tolygi Patriarcho, grįžusio iš tremties į Vilnių, tik skirtumas toks, kad grįžau ne aš, bet mano sūnus.

A. ŠOVA
New Britain, Conn.

Kodėl "Spyglių ir Dyglių" redaktorius niekad nesitūčioja iš tokių, kaip Žirguliai, Radžiai arba pampletistų, kurie savo leidžiamuose lapeliuose pačius tauriausius lietuvius šmeičia šlykščiausiais žodžiais. Be to, kodėl "Spyglių ir Dyglių" redaktorius nesisjuokia iš savęs, kuris dažnai grįžta namo keturpėsčias?

ERDV. UŽPILIS

Prieš 11 metų atvykęs į Ameriką, iš Vienybės sužinojau, kad graikai turi lietuvišką pavardes: Kaunas, Kėdainis, Kaulakis, Pagonis ir t. t. Ta da stebėjau, bet dabar, pastudijavus, atrodo, kad kitaip ir negalėjo būti. Prisi-rinko nemažai medžiagos, kurią reikėtų apipavidalinti.

L. MIKŠYS
Chicago, Ill.

Buvusiose bažnytinėse valstybėse šiandien daugiausia komunistų

▫ Pareiškė prof. dr. Zenonas Ivinskis Clevelande

Lietuvių Katalikų Mokslininkų suvažiavimo Chicagoje proga į JAV yra atvykęs iš Italijos prof. dr. Zenonas Ivinskis. Po suvažiavimo, jis dabar lanko Amerikos lietuvių kolonijas ir daro pranešimus.

Praeitą savaitę jis lankėsi ir Clevelande, ir čia LB I-sios apylinkės pakviestas, padarė viešą pranešimą šios kolonijos lietuviams. Tiesa, jo pranešimas Clevelande masinio susidomėjimo nesukėlė, nes jo pasiklausyti tesusirinko apie 40 asmenų. Gal svarbiausia dėl to, kad jis buvo parengimams neįprastu laiku, būtent, penktadienio vakarą, kada vieni tik ką buvo grįžę iš darbo, o kiti — vakarinėje pamainoje — dirbo.

Bet ne tiek svarbu, kiek salėje buvo žmonių, o įdomiau, ką jis pasakė. Nes kalbėjojo paskleistas mintis, be abejo, vėliau sužinojo ir daugelis salėje nedalyvavusių.

Pradėdamas savo pranešimą, prof. Ivinskis pasisakė, kad jis nesąs žurnalistas, o tik istorikas, todėl tik istoriko akimis vertinsiąs įvykius. Pradžioj jis pacitavo anų laikų AUŠROJE paskelbtą eilėrašį, keliantį optimizmą, kuris esąs aktualus ir šiems laikams.

Toliau peržvelgė Lietuvos istoriją, nuo Mindaugo laikų, baigiant Lietuvos valstybės žlugimu. Tačiau apie šiuos laikus kalbėti susilaikė, nes pasisakė, nesąs autorizuotas.

Jis ypač išskėlė Gediminą, kaip buvusį didžiausią Lietuvos valdovą. Bet per šimtmečius esą labiausiai išsilaikęs lietuvių atmintyje Vytautas Didysis. Pirmasis Vytautą pavadino Didžiuoju mūsų laikais Maironis. Tačiau Vytauto vertinimas esąs dvejopas; tiesus ir klatingas, gailėstingas ir žiaurus, taupus ir išlaidus ir t. t. Ypač pabrėžė Vytauto Didžiojo vaidmenį kovoje prieš kryžiuočių ordiną. Vytautas D. pajėgęs ordino agresijai atsispirti tik valdydamas Rytus, tolimus plotus į rytus nuo dabartinės Lietuvos.

Praeitų laikų lietuvių tautos karta? Ar toje istorinėje Lietuvos grandyje dabartinis narėlis nebus per silpnas? Išskėlęs tokį klausimą, pranešėjas čia pat ir atsakė, kad taip, tokių vilčių esą. Kaip pavyzdį nurodė trijų lietuvių Sibire parašytą maldaknygę, kuri esanti labai reikšmingas dalykas.

Baigdamas pranešimą pasisakė, kad šiame krašte tebesą dar tik trys savaitės, bet per didelį pesimizmą nematąs. Gyvenant dideliame krašte, reikia, girdi, sugebėti rezistuoti savo aplinkai. Bet svarbiausias dalykas, esą, nepamesti tikėjimo atsikelsiančiai Lietuvai.

Po pranešimo buvo pasikalbėjimas siauresniame ratelyje, dalyvaujant spaudos atstovams. Čia prof. Ivinskis atsakė į pateiktus jam klausimus ir ankstybesnį pranešimą dar papildė.

Kaip Italijos gyventojas ir gerai tą kraštą pažįstąs apie jį atsiliepė gana tamsiai. Tai esąs labai nepastovus, vakarams nepatikimas kraštas, nors ir katalikiškas, bet turįs tris milijonus komunistų partijos narių. Bendrai, Ivinskis padarė išvadą, kad praeityje buvusiose bažnytinėse valstybėse šiandien yra daugiausia komunistų...

J. ANTANAITIS

Vatikane lenkų įtaka pakentki, lietuviams, sako jis, dabar sumažėjusi. Bet su naujuoju popiežium, Jonu XXIII, anot jo, atėjusi labai konservatyvi srovė. Jis pasisakė prieš lietuvių atstovą Vatikane Girdvainį, jau vien dėl jo amžiaus senumo. Bet St. Lorzoraitį pagyrė dėl jo straipsnių Lietuvos reikalais šveicarų spaudoje. Vertinant mūsų politinį svorį pagal laisvame pasaulyje veikiančios Eltos pranešimus, sako prof. Ivinskis, susidaroma klaidingas vaizdas.

Verta pastebėti, kad keliais atvejais Ivinskis pasisakė prieš senuosius, jei taip galima išsireikšti, pasenusius veikėjus, kurie save pavaduoti neįtraukia jaunąją kartą. Bet čia buvo paklausta, o ką daryti, jei jaunoji karta neina visuomeninio darbo dirbti? Ivinskis atsakė, kad į jaunimą reikią mokėti nutiesti tiltą ir toks priekaištas atplūsiąs.

Prof. Ivinskis anksčiau buvo Baltų Tarybos narys Vokietijoje, sakėsi, ten važinėjįs rinkdamas istorinę mesu paskaitomis arba rinkdamas istorinę medžiagą, esančią vokiečių universitetuose. Esą, vokiečių nuotaikos lietuvių atžvilgiu

dabar labai pasikeitusios teigiama prasme. Patys vokiečiai pabrėžia, kad jie anaiptol nenorį ten gyvenančių lietuvių suvokietinti.

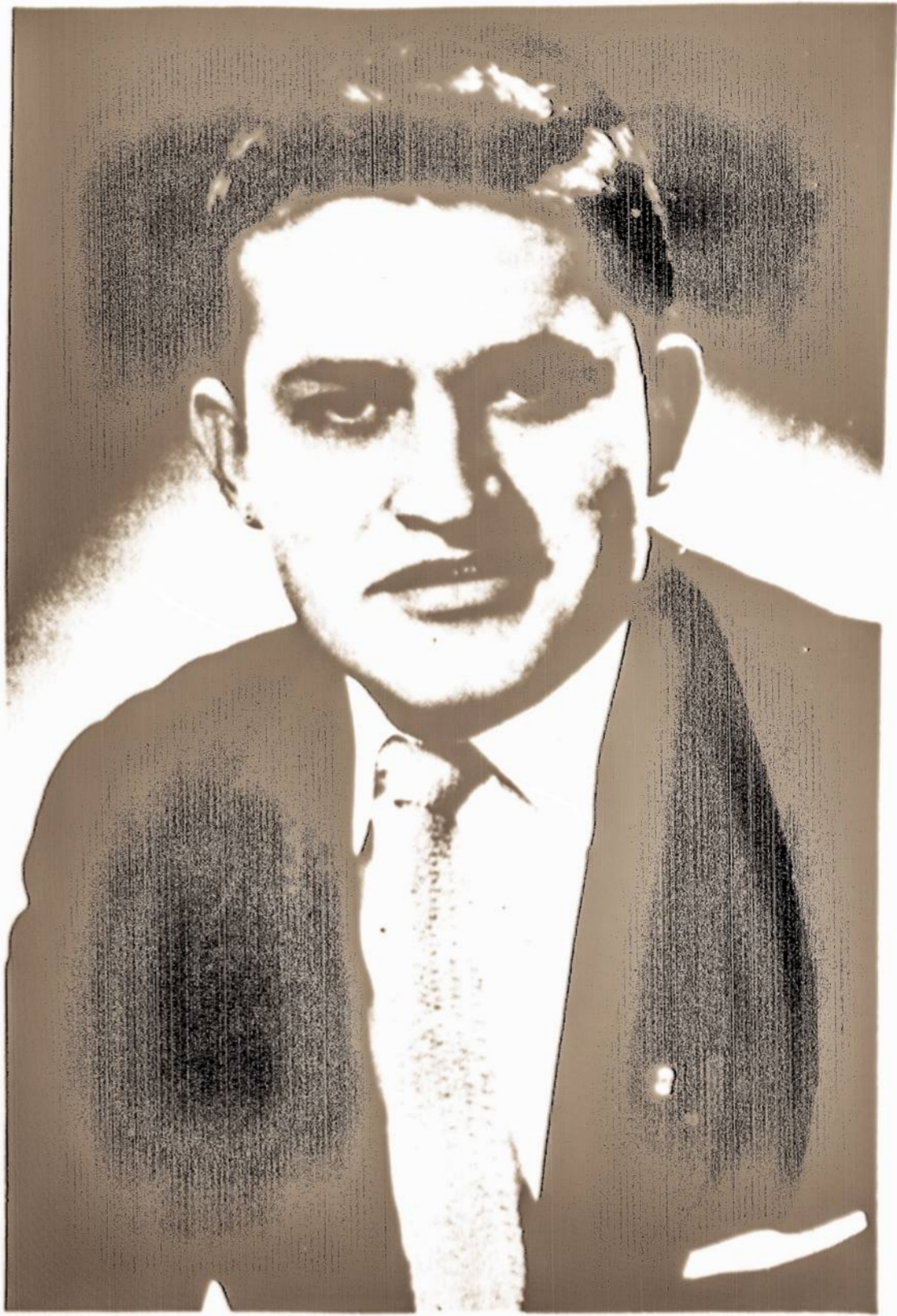
O kaip su lietuvių atstovybe prie Bonnos vyriausybės, dėl kurios musų tarpe tiek daug buvo ginčytasi? — paklausė VIENYBĖS atstovas.

— Apie jokią politinę lietuvių atstovybę prie Vakarų Vokietijos vyriausybės negali būti kalbos. Tai blefas. Nežiūrint kokio tai dr. Karvelio turimo rašto, lietuvių politinei atstovybei prie Bonnos vyriausybės nebuvo sąlygu anuomet, jų nėra ir dabar — atsakė prof. Z. Ivinskis.

Lietuvis į miesto tarybą

Tik ką baigęs teisės mokslus — Cleveland Marshall Law School — lietuvis Edwardas F. Katalinas kandidatuoja į miesto tarybą, iš 21 — jo wardo. Jis yra Lietuvių Demokrato Klubu narys ir oficialiai to klubo į kandidatus išstatytas. Yra daug galimybių jam laimėti rinkimus, bet prie to daug gali prisidėti Clevelando lietuviai, balsuodami už Edward F. Kataliną. Pirminiai rinkimai bus spalio 3 d.

Apygarda (21 — mas wardas) iš kurio kandidatuoja Edward

Edvardas F. Katalinas

F. Katalinas (jis gyvena 8315 Medina Ave.) susideda: iš gatvių tarp Superior ir St. Clair gatvių, nuo Ansel Rs, iki E. 79 gatvės ir tarp Superior — Wade Park, nuo Giddings Rd, iki Ansel Rd.

Šia proga Lietuvių Demokratų Klubas rugsėjo 22, 7 val. 30 min. lietuvių salėje rengia susirinkimą. Bus politinis pranešimas ir aptariami reikalai, susiję su šiais rinkimais.

IŠ PO MANO BALANOS

Morkus

Tęsinys

Mamytės šilton paklodėn įsuktas ir prie lango pasodintas su didžiausia atida žiūrėdavau ir stebėdavau paukščių pasaulį, rodos, tyčia mažai mano akutei pamatyti ištiestą. Audeklas, tiesa, tik paprastų pamazgų liūgynas, bet užtatgi juo paukščių vaizdas nutiestas, — tikra spalvų vaivorykštė.

Be kasdienių varnų, balandžių, žvirblių, kiaulių, katinų, dar nusileisdavo visas debesys girios svečių. Mat, žiaurus žiemos šalčio iš savo lizdų išvyti, džiaugė ant tuščio mėšlyno nutūpę ir jo trupiniais, kaip skaniausiu ragaišium, pasimaitinę.

Šiek tiek pasisotinę, lyg norėdami savo dėkingumą reikšti, imdavo šposauti pokštų. Karvelis burkuoja, varna kranksi, žvirblis čirškia, girios piliečiai plunksnu spalvos kėzo. Bet man geriausiai patikdavo šarka! Nutupia tiesiai kiaulei ant nugaros ir sau ramiai uodegą kraipo. Į tokį nelemtą šarkos šposą visai kitaip kiaušė žiūri. Kriuksi, kvaituliu sukasi, šarkos kratosi. Juo daugiau kiaušė raivosi, juo tandžiau už nugaros ją šarka ima. Kiaušė net sužviegia. O aš nesavų balsu šaukiu: motula, motula, šarka mūsų meitėluką į girią neša!

Geroji mamytė prišokusi, ramindama, sakydavo: anaiptol sūneli, šarka kiaušė, šokti mokina.

Tuo tarpu lange langutis dar kartą po stora ledo pluta palendą ir mano akiai paukščių pasaulį pridenigia.

Sušalusį kaip kačėną, geroji mamytė ant molinio pečiaus priglausdavo, kur laukė mane visai kitokios rusies pasaulis — blusų ir bambadierų.

Gyvenimas visur toks pat, tik jo spalva kitokia.

Kasparaučyzną žiema visai nuglemzdavo. Vasaros metu įvažiavimas būdavo dar pusė bėdos. Bet užėjus šalčiams ir sniegui, išvažiavimas palysdavo po svajonių patalų.

Vietiniai tai gerai žinojo. Su žiema grumtis iš anksto pasiruošdavo. Ne dienai ar kitai, bet čielam

mėnesiui ir ilgiau. Šiluma, maistas, rūbas, suprantama, pirmoje vietoje būdavo. Kaip panaudoti lyšną laiką, ir apie tai būdavo gerokai pagalvojama.

Iš apie dešimties bernų, tik vienas vienas Glušis mokėdavo skaityti. Turėjo Valančiaus "Maldų Šaltinį" ir "Giesmyną" — kantičku.

Kas vakarą susirinkdavo šeiminkės sužinoti kokią dieną rytoj bus. Reiškia, kokio švento? Ar valgis sausas? Ar su priemetalu? O gal pasninkas?

Glušis pateikdavo ne vien dienos turinį, bet ir šiek tiek iš gyvenimo tos dienos šventojo. Šeiminkės ir visas paliavarkas laikė Glušį gana mokytu žmogumi. Jis, mat, mokėjo ne tik metus, mėnesius, dienas sekėti, bet ir šventojo gyvenimą atpasakoti. O šventojo gyvenimas, tai būdavo duona ir druska mažos saujelės vargšų, nuo viso pasaulio sniego vėptinių atskirtų. Laukdavo sekmadienio kaip pavasario ryto, nes tada Glušis atpasakodavo gyvenimą Genofefos. Berods, Genofefos gyvenimą jau visi iš atminties mokėjo; bet kai pradėdavo pasakoti Glušys, rodos, vėjai ir audra klauso. Iš netyčių, matyk, pasakojo ir klausėsi savo gyvenimo. O kas nevertina ir nesidomi savimi?...

O paskui, jei tai būdavo advento ar gavėnios tarpas, atskleisdavo giesmyną ir imdavosi giesmių šventų. "Eik jau, Jieva, iš rojus", "Karunka", "Buvo žmogus bagotas" visiem buvo žinoma iš atminties.

Per Kalėdas giesmių, išteklius būdavo siaurokas. Be "Sveikas, Jėzau, mažiausias", kitokių girdėti neteko.

Dienai į vakarus pakrypus ir šviesai palapinėje sumenkėjus, liaudies dainų šviesos spindulys per apytamsį už kampį nušvisdavo.

Šioje programos pusėje Petruka pirmąjį balsą turėdavo. Kaip ir kiti, ji rašto nepaskaitė. Bet užtatgi turėjo nepaprasto sieksnio atmintį. Jos dainų sandėlis buvo begalinis. Be to, gilus, platus, stiprus, tamsios spalvos galingas balsas. Sakydavo, kaip Udrijos vargonai.

Pus daugiau

Kas būtų, jeigu taip būtų...

Įdomūs Novoje Ruskoje Slovo bendradarbio E. Groto duomenys

Minint bendrai žemės rutulio gyventojų kiekį, mūsų vaizduotėje kyla daugybė skaitlinių, kuriomis operuoti ne kiekvienam lengva, o todėl pasaulio gyventojų suma, išreikšta daugiaženklėmis skaitlinėmis, nesudaro pakankamai ryškaus vaizdo.

Viena Kalifornijos pramonės įmonė šią nelengvą užduotį labai vykusiai supratino. Visus pasaulio gyventojus lygtinai sutelkė į vieną išivaizduojamą miestą su 1,000 gyventojų. Toji tūkstantinė tiksliai, proporcingai mūsų planetos gyventojų kiekiui, padalinta į atitinkamas valstybių grupes. Tuo būdu gauta įdomūs ir visiems suprantami skaičiai, kurie, deja, dėl savo vaizdumo, įtaigoja nerimą bei baimą.

Išivaizdavę miestą, kuriame "koncentruojasi" viso pasaulio turtai, patiriame, jog tūkstančiui tokio išivaizduoti ne miesto gyventojų tektų tik šešiasdešimčiai amerikiečių. Komunistų gi tenai būtų 80, o jiems pritariančių arba jų įtakoje esančių — 370. To miesto pajamos, paaiškėja, būtų paskirstytos gana nelygiomis. Pusė miesto pajamų būtų amerikiečių, t. y. tų 60 žmonių kišenėse. Iš likusiųjų 940 gyventojų, tik 330 būtų krikščionys. Kiekvieno amerikiečio amžius, vidutiniškai imant, būtų 70 metų. Visų kitų gyventojų amžius, imant dėmesį jų gyvenimo sąlygas, žymiai blogesnės už amerikiečių, vidutiniškai imant, būtų tik 40 metų. Kiekvieno amerikiečio nuosavybė (turtas) 15 kartų prašoktų nuosa-

vybės vertę kiekvieno kito to miesto gyventojų. 16% visų maisto produktų gamintų amerikiečiai, kurie patys ir sunaudotų juos arba sandėliuose savo reikalams laikytų (nors toks kiekis viršytų jų pareikalavimo maksimumą 72%). Suprantama, toks neproporcingas poreikių maisto paskirstymas, likusiuose 940 miesto gyventojų, sukels pavydą ir nepasitenkinimą ta 60 — čia turtingųjų ir gerai besimaitinančiųjų amerikiečių. Šiame išivaizduojamame mieste būtų 53 telefonai, kurių 28 priklausytų amerikiečiams, likusiems gi 940 gyventojų tektų 25 telefonai. Lygtai taip pat visų turimų elektros, dujų, kieto ir skysto kuro, pieno ir bendrai įvairių kitų žemės medžiaginių gėrybių, liūto dalis priklausytų amerikiečiams. Neturtingiausioji amerikiečių grupė bendrovės apskaičiavimu, būtų turtingesnė už vidutiniškai pasiturintį kitų miesto gyventojų sluoksnį. 60 amerikiečių ir apie 300 kitų grupių (vakarų europiečių, pietų amerikiečių, pietų afrikiečių, japonų ir kt) gyventojų gyvens pakenciamose medžiaginėse sąlygose. Visiems gi kitiems, teks gana sunkiai grumtis už buitį.

Pusė miesto gyventojų būtų niekad negirdėję apie Kristų, už tai didelė jų dalis būtų girdėjusi (ir jiems vis dar būtų pasakojama) apie Karlą Marksą, Lenina, Stalina, Chruščiova...

Ką turėtume mes, amerikiečiai, akivaizdoje tokių įtikinančių apskaičiavimų, gal-

voti? Peržiūrėję pateiktus duomenis (jei, žinoma, jie tikri) mes neturėtume numoti ranka, bet rimčiau susimąstyti apie savo ateičių pasaulį ir bendrai apie šio išivaizduojamo miesto ateitį. Mūsų būklė šiandien yra labai rimta, kelianti ne tik nerimą, bet ir pavojaus baimą.

Tai kas gi, iš tikrųjų, mums belieka daryti? Gerinti medžiaginią atsilikusių gyventojų medžiaginę būklę? Bet ar užteks mūsų išteklių? Juk vos 60 gyventojų turime patenkinti minimelius poreikius kitų 600 žmonių. O ar visi mūsų šiekiškai panorės kitų labai aukotis? Turėkime galvoje, jog ir ta 60 amerikiečių, toli gražu, ne visi yra vienodai turtingi. Vadinasi, pagalba medžiaginią atsilikusiems, žymiai didesne dalimi, turės būti teikiama tik mažumos turtingųjų.

Pagaliau, juk tai irgi labai "painus" klausimas: ar toks dalies savo gėrybių atsiskyrimas kitų naudai, nebus tam tikra prasme nuolaida — įsisteikimas marksizmo ir komunizmo reikalavimams? Ir ar tai pasieks pageidaujamą tikslą?

Tikriausiai, kad tokios rūšies medžiaginią atsilikusiems pagalba tikslo nepasieks, o iššauks dar didesnių komplikacijų. Ar nebūtų tiksčiau padėti visiems kitiems mūsų miesto gyventojams savarankiškai pasiekti savo medžiaginės būklės pagerinimo? Mes privalome ką nors daryti ne tiek iš užuojautos kitiems kiek iš savisaugos jausmo...

JONAS ARMONAS, JR. TELEVIZIJOJE

Jonas Armonas, Jr., kuris praeitais metais su motina Barbora atvyko iš Lietuvos pas tėvą ir seserį Clevelande, pakviestas į Washingtoną kalbėti iš NBC televizijos tinklo dabar visai Amerikai rūpimu civilinės apsaugos klausimu. Jonas sako, kad civilinės apsaugos atžvilgiu Sovietų Sąjunga toli pralenkusi Jungtines Valstybes. Anot jo, apsaugai nuo atominių bombų Sovietų Sąjungoje kiekvienas didelis namas turi įrengtą

Reikia padėti kitiems sunkioje jų medžiaginėje būklėje taip, kad jie išmoktų patys savim rūpintis ne netampant parazitais, tegyvenančiais kitų praktiškai. Ar su tuo sutiks kiti mūsų miesto gyventojai (nes gal jie jau įpratę prie lengvesnio amerikiečių turimų medžiaginių gėrybių įsigijimo būdo?)

Tai klausimas, kurį turėtų paprastų skaitlinių pagalba priešpastato mums gyvenimas, yra gana komplikotas ir kiekvieną mūsų verčia rimtai susimąstyti.

slėptuvę su maisto ir vandens atsargomis. Kiekvienas Sovietų Sąjungos pilietis mokomas vartoti dujokaukes ir, be to, ten vyksta nuolatiniai užtemdymo bandymai.

Kadangi Jonas Armonas, Jr. Sovietų Sąjungoje (Brenske) lankė universitetą, tai jam pačiam teko tuose bandymuose dalyvauti. Jis sako, kad Sovietų Sąjungoje bijomasi Amerikos atominių puolimų ir todėl į šį reikalą ten žiūrima labai rimtai. Kiekvienoje gatvėje, kiekvienoje dirbtuvėje, anot Armono veikia specialūs civilinės apsaugos komitetai, kurie labai sąžiningai vykdo sovietų valdžios paruoštą "išlikimo mokymosi" programą.

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo Jono motinos Barbaros Armonienės padikuota atsiminimų knyga, "Palik savo ašaras Maskvoje", anglų kalba.

* Vatikano sluoksniai nustebo patyre, kad popiežiaus Jono XXIII raginimas rytų ir vakarų valstybes tartis dėl taikos, buvęs palankiai sutiktas Kremliuje.

* Prezidentas de Gaulle pareiškė, kad jis netrukus atsiskakys neribotą valdžios teisių, kurias parlamentas jam buvo suteikęs praėjusį pavasarį.

* Jungtinių Tautų generalinė asamblėja, šiomis dienomis susirinkusi naujai sesijai New Yorke, beveik vienbalsiai išrinko prezidentu Mongi Slim, Tunisijos atstovą.

Snieguolė Jurskytė ir Jonas R. Gamble, kurių jungtuvės neseniai įvyko Philadelphijoje. Nuotraukoje jaunavedžiai su tėvais ir draugais (iš d. į k.) dr. S. Tallat-Kelpša, O. Jurskienė, M. Tallat-Kelpšienė, Snieguolė ir Jonas Gamble, J. S. Jurskis, ponia Gamble, Rima Buinytė, K. Tallat-Kelpša, E. Vainiūnienė, A. Jurskis, A. Mošinskienė.

Neseniai atidarytoje dailės parodoje Vilniuje jauna stebėtoja žiūri į skulp. J. Mozūraitės-Klemkienės kūrinį "Jaunoji gamybininkė".

Kaip gyvuliai ir paukščiai pasiruošia žiemai

J. Miškinis

Daugelis gyvių sugeba apsisaugoti nuo šalčio ir bado. Paukščiai išsigelbsti išskridami į šiltus kraštus, kur randa pakankamai maisto. Tačiau daugelis gyvių savo gyvybę gelbsti kitaip. Jie neišskrenda, o palikę žiemai ten, kur ir vasarą gyveno, pasislepia kokioj nors užnarvėje ir ten sustingsta. Jie užmiega ir miega tol, kol vėl prasideda šiltos ir sočios dienos.

Prasidėjus rudens šalnimams, kalnų švilpikai, ežiai, šikšnosparniai sulenda į savo urvus ir užmiega visai žiemai. Kūnas jų pastirsta, širdis beveik paliauja plakusi, labai mažai kvėpuoja, susigūžę kamolin guli nejudėdami, tartum negyvi. Aukštuose kalnuose, kur vasarą sutirpsta sniegas, gyvena tokie kalnų švilpikai, kurie miega kai kada 9 mėnesius per metus. Žiemos miegui jie moka labai sumaniai išsikasti tinkamus urvus; kitą kartą tie urvai būva iki 7 — 9 pėdų žemėje. Pačiame urvo gale kalnų švilpikas pasidaro gūžtą. Rudenį išsikloja ją šienų, baigiantis vasarai, kalnų švilpikas nutunka, ir kai prasideda pirmieji šalčiai, tuojau lenda į urvą visa šeima. Švilpikai sugula susispaudę vienas prie kito, sukeitę galvas prie uodegų, ir užmiega pusei metų.

Šikšnosparniai nesiruošia žiemai urvų, o lenda kur ant aukšto, į rūšius, uolą plyšius, medžių drėves ir ten kabo žemyn galva, kol praeina šalčiai. Taip pat žiemą miega gyvatės, varlės, driežai ir kiti panašūs gyviai. Būvę atsitikimų, kad žmonės, kasdami medžių šakas, randa jose daug susitelkusių gyvačių.

KITI GAMINASI MAISTO ATSARGAS ŽIEMAI

Kai kurie gyviai maisto atsargas pasigamina žiemai, kad nereikėtų badauti. Didelį ir mažį darosi sandėlius, kuriuose prikrauja riešutus, grūdų, lapų, žolės ir kita ko.

Amerikos, šiaurėje gyvena viena žaliųjų genių rūšis, kuri minta ažuolo gilėmis. Žiemai jie susideda gerokas gilių atsargas. Daro taip: pušies arba ažuolo žievėje iškala nedideles, apvalias duobes, į kurias įspraudžia taipvirtai, kad ir rankomis sunku išimti. Medžio žievė, gilių išmarginta atrodo lyg vinių prikalinėta.

Kita Amerikos genių rūšis išsikala medų didoka skylę, prikemši ją įvairių sėklų bei vaisių, ir tuo būdu pasidaro mažą sandėlį.

Taip pat žiemai maisto sandėlį pasidaro ir miškų voverė. Ji susijieško tinkamą vietą drėvėje, arba kur po medžio šaknimis, sunešia įvairių sėklų ir šiaip grūdų. Žiemą voverės ir minta šiuo maistu. Atsitinka, kad žiemą voverė nesuranda savo sandėlio; bėga šen, bėga ten — ir pagaliau neradusi dvesta bėda.

Labai gerai maisto atsargomis apsirūpina balesas (chomiakas). Jis išsikasa žemėje olą, kurioje visada turi nemažą maisto. Ola gili apie 3 pėdų gylio, išklota minkšta žole arba šiaudais, šilta ir

patogi guiėti. Iš olos eina dvi angos; viena atsarginė, kad prireikus galėtų pabėgti nuo užpuoliko. Po šia lindyne yra mažas aruodas. Tokių aruodų balesas oloje turi kai kada ne keletą. Juose supila kartais apie 50 svarų grūdų. Prisinešti tiek grūdų, balesui reikia gerokai padirbėti. Grūdus jis renka naktimis. Nuėjęs į javų lauką, suima kojų tėmis šiaudą, palenkia prie žemės, nukanda varpą, ištrina grūdus ir supila į tam tikrus prie žando užantėlius, kurie taip greit išspūčia ir tada jis gan juokingai atrodo. Tuomet balesas kąsti negali, bet pajutęs pavojų greit išspūčia grūdus ir ima visomis jėgomis gintis.

Balesas ūkininkams padaro nemažą žalos. Todėl kai kur juos atsidėję gaudo; pvz., Tūringijoje (Vokietijoje), ten kai kas tik balesų gaudymu verčiasi. Už kiekvieną nudobta balesą gauna iš valstybės įždo keletą markių užmokesčių. Žinoma, tokiu užmokesčiu medžiotojas sotas nebūna, juos daugiau vilioja balesų "aruodai". Mat, balesų suneštieji grūdai tenka tam, kas juos suranda.

Statybos darbininkės Lietuvoje.

Pasaulyje

* Sovietų Sąjunga ir Jungtinės Valstybės sutarė tęsti nusiginklavimo pasitarimus. Ryšium su tuo paskelbtas pareiškimas, kurį pasirašė Sovietų vicepremjeras V. Zorinas ir specialus prezidento Kennedy įgaliotinis John J. McCloy.

* Tokijo vyriausybė išpėjo sovietus, kad jie bus atsakingi už branduolinius bandymus, jei dėl to nukentėtų Japonijos gyventojai.

* Popiežius Jonas XXIII, kalbėdamas pilgrimams, kurių tarpe buvo keletas kubiečių, pareiškė protestą dėl vyskupų ir kunigų persekiojimo Kūboje.

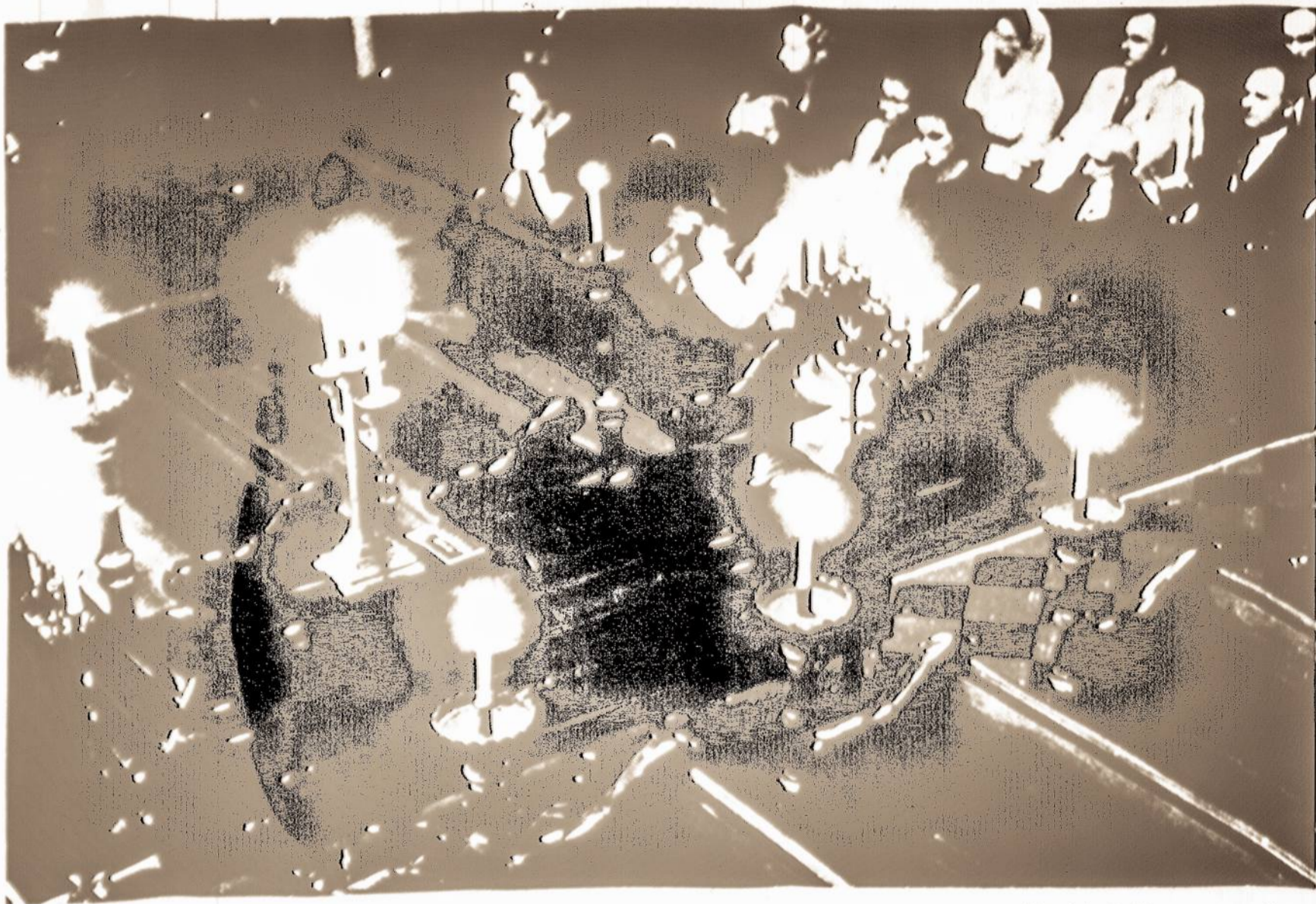
* Graikijos karalius Paulius paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus, kurie bus spalio 29 d.

* Valdžiai atsisakius pakelti algas, 25,000 mokytojų Londone buvo paskelbė vienos dienos protesto streiką.

Vilniaus „Elfos“ gamykloje įvykusio susirinkimo bendras vaizdas.

Ch. LEVINO nuotr.

V. Maželio nuotrauka

VIRŠUJE: Žvakių apšviestas Jurgio Jaks-Tyrio karstas... Dešinėje - liūdesio prislėgti velionio artimieji ir draugai.

Paskutinėmis valandomis...

P. Petručio nuotrauka

KAIRĖJE: Jurgis Jaks-Tyris su santarietėmis, Marcinkute (kairėje) Gegevičiūtė ir Kavoliene. Nuotrauka daryta prieš pat apleidžiant Bačiūno Tabor Farmą.

D. Bielskaus nuotrauka

VIRŠUJE: Apsiniaukusiais veidais, lyg nujausdami nelaimę, Algimantas Mackus, Antanas Škėma ir Jurgis Jaks-Tyris Santaros suvažiavime. Šiame suvažiavime buvo paminėta ir Antano Škėmos teatralinės veiklos 25 metų sukaktis, kurią labai vaizdingu žodžiu apibūdino Algimantas Mackus.

P. Petručio nuotrauka

KAIRĖJE: Deja, tai buvo paskutinis linksmas vakaras, su juokais ir dainomis. Iš dešinės - Judita Audėnaitė, V. Kavolis, L. Vasiliauskaitė, A. Škėma, Litvinas, Gegevičiūtė ir...

Buvusiam VLIK'o nariui ir VLIK'o Vykdomosios Tarybos pirmininkui
KAROLIUI ŽALKAUSKUI MIRUS,

jo žmonai Kotrinai Žalkauskienei, visiems giminėms, artimiesiems ir draugams reiškia gilią užuojautą ir liūdi kartu.

VLIK'o PREZIDIUMAS

Rašytojui Antanui Škėmai tragiškai žuvus,

Janinai Škėmienei, jos dukrai Kristinai, giminėms ir artimiesiems užjaučia ir liūdi

VLIK'o PREZIDIUMAS

Janinai Škėmienei ir dukrai Kristinai, mylimam vyrui ir tėvui

ANTANUI ŠKĖMAI tragiškai žuvus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Vanda, Laima, Kazimieras ir Algimantas
VASILIAUSKAI

Juožą Audėną ir šeimą
Mylimai dukrelei JUDITAI tragiškai mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vanda, Laima, Kazimieras ir Algimantas
VASILIAUSKAI

JUDITAI AUDĖNAITEI

tragiškai mirus, jos tėveliams ir sesutei Daivai reiškiamo gilią užuojautą.

LESKAIČIŲ ŠEIMA

Studentei JUDITAI AUDĖNAITEI tragiškai žuvus, jos tėveliams ir sesutei reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdžiu.

KONSTANTINAS PETRAUSKAS

Tragiškai žuvusios jaunutės ir pavyzdingos lietuvaitės

A. A. JUDITOS AUDĖNAITĖS

mamulei, tėveliui ir sesutei, neriboto sielvarto prislėgtiems, reiškiamo giliausią mūsų užuojautą.

JOANA IR JONAS K. KARYS

D. Bielskaus nuotrauka

J. Bačiūnas ir dr. J. Balys Tabor Farmoje (Sodus, Mich.) Studentų Santaros suvažiavimo metu.

P. Petručio nuotrauka

Buvę Studentų Santaros centro valdybos pirmininkai. Iš kairės - L. Sabaliauskas, V. Adamkavičius, R. Vaitys, V. Gegevičiūtė, V. Kavolis ir R. Mieželis.

Antaną Škėmą palaidojus...

Vilniuje daug okupantų kariuomenės. Beginkliai lietuviai, tarsi ginkluoti savosios istorijos didybe, paniekiškai šypsosi įsiveržėliams. Menininkai, teatralai besišypsančiųjų priekyje.

Tą dieną kaž kas mane pristatė Antanui Škėmai. Buvo šalta. Veidas kaito nuo žvarblaus vėjo.

— A-a... spausdamas ranką pasakė Antanas. — Būsime pažįstami, ar ne?

— Būsime, — atsakiau.

Jis šypsojosi visa esybe. Akys gyvai žvilgčiojo. Juodi plaukai, kaip bebrinė kepurė, dengė galvą. Tamsiai mėlynu šaliku. Dryžu apsiaustu.

Gatve pro mus kaip tik žygiavo okupantų kariuomenės būrys. Į juos žiūrėjau kiek prikasta lūpa. Staiga dirstelėjau į Škėmą. Jis pro mane sekė karius su tokia šypsena, tarsi sakytu: "ką gi reiškia ta jūsų kariuomenė prieš mus!..."

Paskutinį kartą Antaną Škėmą mačiau Vokietijoje, Hanau stovykloje. Tas pats šypsnyš, tas pat, nei kiek

nesenstelėjęs veidas, tas pat, keistai įdomus jumoras. Hanau lietuviai pastatė jo veikalą. Žiūrėjau ir stebėjau si veikalo stiprumu. Iš jaunųjų lietuvių dramaturgų jis buvo geriausias.

Tik keliolika kartų buvau sutikęs Antaną Škėmą. Jo tragiška mirtis mane pasiekė iš spaudos Kalifornijoje.

Rankomis susiėmiau veidą, amžinybėn palydėdamas velionį. Didelė pagarba, nuoširdus, iki sielos gelmių, skausmas jau kelinta diena slėgia. Ir visus Los Angeles lietuvius kultūrininkus. Užvakar mūsų teatralų susirinkime visi atsistoję pagerbė didį lietuviškos dramaturgijos autorį Antaną Škėmą.

Koks siaubingas nuostolis lietuviams rašytojams! Koks smūgis lietuvių tautai!

Balta drobule apdengė. Bet joje matau nedingstantį Antano šypsni. Matau jį Vilniuje, matau jį uždengtą balta drobule trispalvėje...

ALGIRDAS GUSTAITIS

Užgeso tauraus vyro gyvybę

Iš SLA prezidento kalbos, pasakytos prie Tėvynės Redaktoriaus M. L. Vasil karsto

Mums brangaus ir artimo žmogaus gyvenimo knygos lapai užversti. Užgeso tauraus vyro gyvybę ir liūdnas įvykis mus sukvieta čia. Susirinkome prie SLA laikraščio TĖVYNĖS redaktoriaus M. Leo Vasil karsto.

Paliko jis mūs, nebaigęs savo darbų, netaręs paskutinio sudie nei draugams, nei pažįstamiems, nei giminėms.

Keletą dienų prieš mirtį man teko jį lankyti ligoninėje. Tada jis dar žadėjo grįžti prie savo pamėgto darbo. Deja, likimas pasuko kitu keliu.

Gaila, kad mirtis išplėšė iš mūsų tarpo taip artimą žmogų, darbštų pareigūną, naudingą vyrą visuomenei, ypač mūsų broliškajai organizacijai.

Darbą Susivienijime M. L. Vasil brangino aukščiau visko.

SLA centre jis išstarnavo daugiau keturias dešimt metų. Pradžioje dirbo spaustuvėje, o paskutiniuosius tryliką metų redagavo savaitraštį TĖVYNĖ, prisidėdamas ir prie jos surinkimo.

Su laikraščiu jis buvo labai sutapęs, stengėsi jį tobulinti ir per jį palaikyti lietuvišką dvasią mūsų išeivių tarpe, skleisti broliškumą nariuose bei skaitytojuose. Dirbdamas pamėgtą darbą, jis buvo lyg pamiršęs save. Neviliojo jo nei pramogos ir net mažai rūpinosi savo asmeniniu gyvenimu. Darbas redakcijoje ir spaustuvėje jam buvo lyg namai. Tas darbas pavadavo draugus ir, sakyčiau, atstojo šeimą, kurios jis nebuvo sukūręs.

Į Ameriką jis atvyko iš Suduvos lygumų veik prieš 50 metų. Nelenngvos dienos buvo vaikiniui. Bet savo darbštumu nugalėjo visus sunkumus. Atliekamą nuo darbo laiką jis neleido veltui, bet naudojo jį savo lavinimui, lankydamas mokyklas, kursus, paskaitas ir plačiai naudodamasis knygomis bei spauda. Kartu domėjosi visuomeniškais reika-

lais, dalyvaudamas organizaciniame lietuvių gyvenime. Šiuo keliu jis arčiau susipažino su pasaulėžiūrinio pobūdžio klausimais. Iškart sutapo su liberalinėmis mintimis, visą gyvenimą vadovavosi demokratiniams principams ir buvo jiems ištikimas iki pat mirties; tai buvo liberalinių ir demokratinių pažiūrų tautietis.

Šalia nelengvų redaktoriaus pareigų, kurios pareikalavo daug laiko, M. L. Vasil nevenge nei organizacinio darbo. Daugelį metų jis buvo Spaudos Klubu išdinininkas, prisidėjo prie Klubu darbų ir iki paskutinės savo gyvenimo valandėlės, kaip primininkas, vadovavo SLA 126 centrinei

kuopai. Taigi, Susivienijimui jis atidavė savo gyvenimo didžiausią dalį ir pačias geriausias jėgas. Todėl jo nuopelnai mūsų broliškajai organizacijai, o kartu ir visuomenei yra labai žymūs.

Dabar, susirinkę prie velionies karsto paskutiniam atsisveikinimui, apgailėstaujame darbštą ir pareigingą SLA darbuotoją netekę. Atiduodamas jam priklausomą pagarbą visos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos vardu reiškiau gilią užuojautą velionies giminėms čia ir Lietuvoje, bendradarbiams, draugams ir kitiems artimiesiems.

ANTANUI ŠKĖMAI

moderniosios lietuviškos prozos meisteriui ir lietuviškos liberalinės minties reiškėjui žuvus, Poniai Janinai Škėmienei, Panelei Kristinai Škėmaitei ir lietuvių visuomenei užjaučia

TARPTAUTINIO P. E. N. KLUBO

Rašytojų Tremtinių Centras
Jozef Wittlin, Pirmininkas

ESTŲ RAŠYTOJŲ SAJUNGA

Aleksis Rannit, Pirmininkas

Buvusiai Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos narei Daivai Audėnaitėi ir jos tėveliams, gilioje skausmo valandoje, tragiškai žuvus

JUDITAI AUDĖNAITEI

reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liudime.

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS Centro Valdyba

Tragiškai žuvus mūsų bendraminčiui ir klasės draugui rašytojui

ANTANUI ŠKĖMAI

gilią užuojautą poniai Janinai Škėmienei ir dukteriai Kristinai reiškia

KAUNO AUŠROS B. GIMNAZIJOS 1929 METŲ ABITURIENTAI

Tragiškai žuvusių JUDITOS AUDĖNAITĖS
JURGIO JAKS-TYRIO ir ANTANO ŠKĖMOS šeimoms
reiškiamo nuoširdžią užuojautą:

J. Andriušis, E. ir J. Baliai, J. Blėkaitis, V. Dambra
L. Dambriūnas, B. Darlys, K. Grinius, K. Jurgėla,
H. Kačinskas, L. Kačinskai, D. ir G. Krivickai, Pov.
Labanauskas, J. Laučka, E. ir J. Pajaujai, N. ir B.
Paramskai, A. Petrutis, P. Skardžius, K. Škirpai, N.,
E. ir V. Stanka, V. Trumpa, A. Vaičiulaitis, V. R.
Villiamas.
Washington, D.C.

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Šulaitis

Kurią sporto šaką amerikiečiai daugiausia stebi? Beisbolą? Ne, Amerikietiška futbolą? Ne, Tai ką pagaliau? Ogi arklių lenktynės per metus čia sutraukia apie 60 milijonų žiūrovų, kas yra dvigubai daugiau negu ateina pasižiūrėti beisbolo. Kolegijų ir profesionalų futbolo rungtynes stebi tik 25 milijonai žmonių.

Lengva suprasti — kodėl taip amerikiečiai domiasi arklių lenktynėmis. Žinoma, čia didžiausią vaidmenį asmeniškas asmeniškas interesas arba "žaidimas arkliukais", kaip kad žmonės vaidina, Daugeliui tenka matyti žmones žiūrinčius į kaž kokius lapus, kuriuose yra sužymėti keisti vardai (arklių) ir pramatymai — kas laimės vienas ar kitas lenktynės. Tie žmonės, nuvykę į lenktynių vietą, daug negaišta ir tuoj stoja prie lange-

lio ir čia pakloja dolerius už "išrinktuosius".

Net 3 milijonai dolerių buvo "užstatyti" už arklius praėjusiais metais. Žinoma, tik maža dalis šių pinigų atiteko jų mokėtojams; dauguma suplaukė į neaiškiausio plauko biznierių bei turtuolių rankas. Kas gi kaltas? Niekas iš tų nelaimingųjų pinigų neatima, bet tik jų pačių noras lengvai "pralobti" ištraukia sunkokai uždirbamą pinigą.

Jau yra suskaičiuoti XI-jų S. Amerikos liet. sporto žaidynių Clevelande rekordai ir taškai. Aną kartą jų dar nebeturėjome.

Pasirodo, Clevelande lengv. atletikos varžybos buvo "derlingos" — "krito" net 18 žaidynių rekordų ir buvo pasekmės. Plaukyme irgi būta rekordų (septyni).

Daugiausia taškų žaidynėse surinko Clevelando Žaibas — 314,5, o antroje vietoje sekė Brooklyno Liet. Atletų Klubas. Čia taškai buvo duoti už pelny-

tas pirmąsias vietas įvairiose sporto šakose bei klasėse. Pažymėtina, kad taškai duodami net ir tokiais atvejais, kada rungtyje yra mažiau dalyvių negu "taškingų" vietų. Taigi klubas, kuris moka naudoti galvą, čia gali sumedžioti daug taškų ne vien tik už savo sportininkų gerus pastekimus.

Įdomu pažymėti, jog taškų už futbolą gavo Brooklyno Atletai, kurie vieninteliai čia pasirodė su savo futbolo komanda. Nors futbolo varžybos maždaug 5 dienas prieš žaidynes buvo atšauktos, jiems nežinomu keliu atiteko 30 taškų už I-ją vietą. Taigi, ir pas mus humoro ne trūksta.

Iš okup. Lietuvos ateinančios žinios mums praneša apie gerą lietuvių irkluočių pasirodymą Europos irklavimo pirmenybėse Prahėje. Čia lietuvių akademiniame irklavime — dvi vietoje valtimi su vairuotoju užėmė I vietą ir gavo aukso medalius, Antanas Bagdonavičius ir Zigmas Jukna, kurie buvo nugalėję sidabro medalius Romoje, kartu su vairuotoju G. Morkum iškovoję auksą. Jie 2,000 m. distanciją atplaukė per 7 min. 45,39 sek. Lietuviai už savęs paliko rumunus, čekus (antroje ir trečioje vietoje).

Reikia pažymėti, jog lietuvių, pelnę šią pergalę, liko "amžiniais" Europos čempionais. Mat, Europos vyrų akademinio irklavimo pirmenybių daugiau jau nebebus. Pasibaigus šioms pirmenybėms FISA (tarpt. akademinio irklavimo federacija) nutarė neberengti Europos pirmenybių, o tik pasaulio pirmenybes, kurios įvyks sekančiais metais. Taigi iš lietuvių niekas Europos meisterio vardo negalės atimti.

Chicagoje rugsėjo mėn. 10 d. buvo pradėtos vietos futbolo pirmenybės. Sakome "vietos", nors jose dalyvauja dalis komandų ir iš tolimesnių vietovių, net iš Indianos ir Michigan valstybių.

Chicago Lietuvos, kuri žaidžia I-je divizione (ir čia stovi I-je vietoje) pirmose II-jo rato pirmenybių rungtynėse susitiko su čekų komanda, kurią sudorojo net 5:1. Tokiu būdu ji dar labiau priartėjo prie meisterio vardo ir pakilimo į "major" diviziją. Lietuvos rezervas savo priešininkus — čekus sumušė 9:0. Kiek sunkiau sekėsi I-mos divizijos uodegėleje stovinčiam Taurui (Bridge-

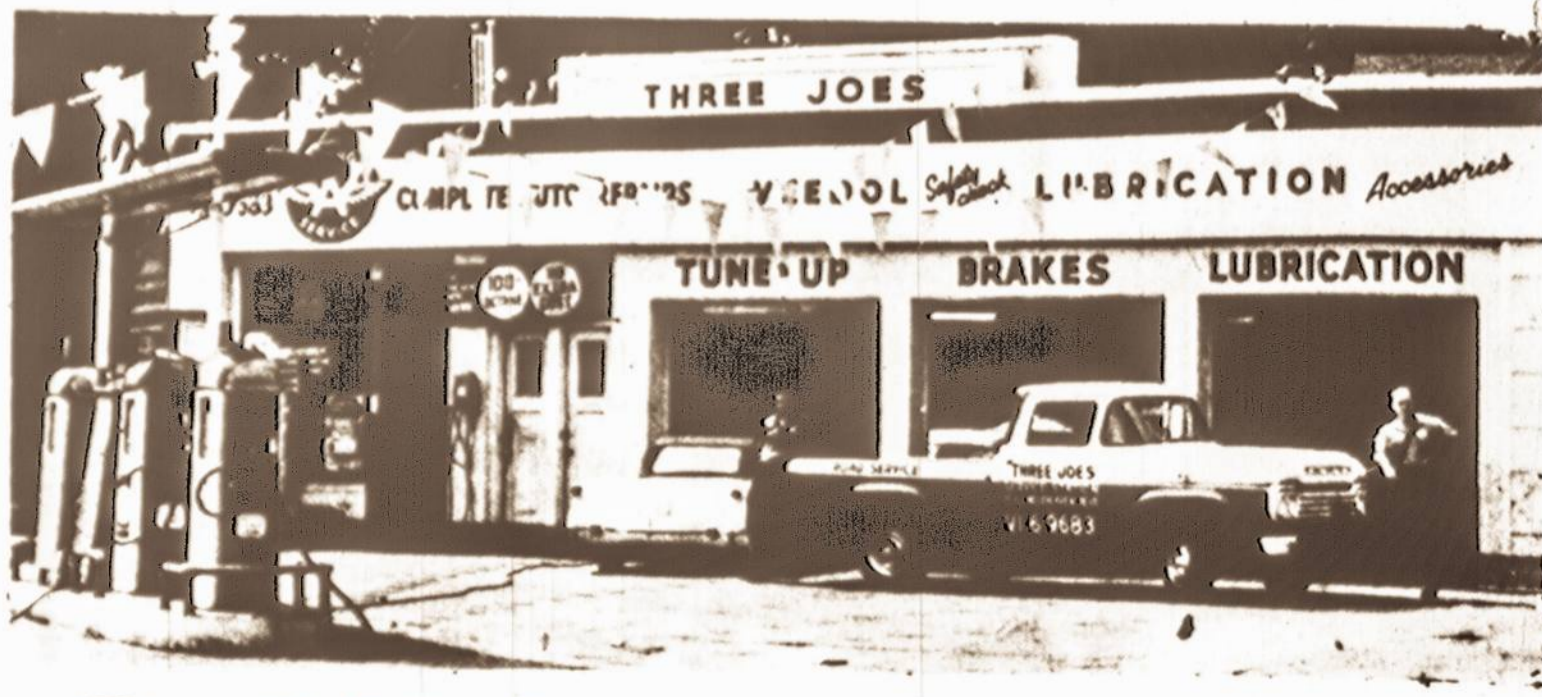
Nukelta į 11 psl.

J. Garlos nuotrauka

L. Janušytė iš Rochesterio gerai pasirodžiusi plaukimo varžybose S. Amerikos liet. sporto žaidynėse Clevelande.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIŠ KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis) Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Sioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams. Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS Savininkas

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

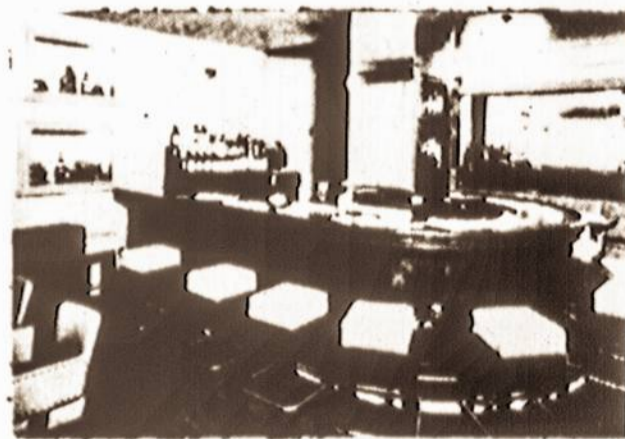
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas priimamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus baras

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Mirė Jonas Dagys

Rugsėjo 18 d. mirė Jonas Dagys, žinomas visuomenininkas ir verslininkas, kun. Petro Dagio brolis. Velionis pasijuto blogai nuvykę į aerodromą, iš kur jis turėjo atsiimti lietuviškų sūrių siuntinį. Buvo iškviestas ambulansas, bet ligonis atsisakė vykti į ligoninę nepranešęs broliui. Atvykus broliui kun. P. Dagiui, jis buvo nugabentasis į ligoninę, kur, deja, po keleto valandų mirė. Gydytojai konstatavo širdies priepuolį.

Jonas Dagys gimęs 1902 m. Biržuose. Nepriklausomoje Lietuvos buvo įvairiose atsakominguose pareigose: Pieno-centre ir kitur. Vilniuje buvo Sodybos direktorius. Būdamas ekonomistas, velionis ir Amerikoje stengėsi plėsti lietuvišką verslą. Turėjo maisto krautuve, kur parduodavo iš užsienio importuojamus gaminius. Ypač jam rūpėjo kad lietuviški sūriai pasiektų kuo plačiausią Amerikos rinką.

Be prekybos, velionis Jonas Dagys nesišalindavo ir lietuviško veikimo, buvo įvairių organizacijų narys, ypač aktyvus mažlietuvių tarpe. Buvo žinomas ir kitų kolonijų lietuviams. Asmenys, kurie turėjo reikalų su velioniu Dagiu,

ypač jo pasiges. Buvę kilnus, sąžiningas ir pareigingas žmogus. Užuojauta velionio broliui kun. P. Dagiui ir kitiems artimiesiems.

Mirusio kūnas pašarvotas Šalinskių laidojimo įstaigoje, kur šį penktadienį, 8 v. v., įvyksta atsisveikinimas. Laidojamas šį šeštadienį.

SPORTINĖS NUOTRUPOS

Atkelta iš 10 psl.

portui), kuris turėjo nusileisti prieš St. Joseph, Mich, komandą 2:4. Reikia apgailestauti, nes jiems vargu ar pavyks išsikrapštyti iš paskutinės vietos ir, atrodo, jog reikės keliauti į II-ją diviziją. Bet žinant, jog dabar yra ir trečia divizija, ten žaisti nėra negarbinga.

Taigi čikagiečiai lietuviai futbolo mėgėjai vėl turės progą matyti savuosius žaidėjus futbolo aikštėje 7 sekmadienį iš eilės. Reikia pažymėti, jog Lietuviai visos šio sezono pirmenybių rungtynes žais "lietuviškame" Marquette parke.

Juozui Audėnui ir šeimai.
Janinai Škėmienei ir dukrai Kristinai.
Jurgio Jaks-Tyrio motinai Lietuvoje
ir draugams Amerikoje.

dėl tragiškos jų artimųjų mirties,
reiškiame nuoširdžią užuojautą.

JUOZAS GINKUS IR ŠEIMA

PTS įspėjo Washingtono konferenciją

Savo telegramoje Washingtono posėdžiaujantiems Britanijos, JV, Prancūzijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministeriams Pavergtųjų Seimas, pažymėjęs, kad dabartinis Kremliaus spaudimas į Berlyną tėra vienas jo žingsnis iš bendro plano pasauliui dominuoti, įspėja ministrų, kad jie, ieškodami šiam Kruščiovo išpuoliui atsvaros, neišleistų iš akių sovietų pavergtosios Centro ir Rytų Europos vaidmens. Bet kad šis vaidmuo tikrai būtų pa-

veikus, Vakarų pozicija pavergtosios Europos atžvilgiu turi būti aiški ir veiksminga. Bet kurios rūšies pasitarimuose su Sov.Sąjunga Vakarai jokių atveju neturi ribotis tik Berlyno klausimu, o privalo iškelti bendrą Europos taikos planą, atremtą laisvu tautų apsisprendimu.

Skaitykite ir platinkite
VIENYBĖ

Protestas prieš sovietines marionetes IPU konferencijoje

Pavergtųjų Seimas, Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos vardu, įteikė protestą Briusely, Belgijoje, vykstančiai Tarptautinės Parlamentarų Sąjūros konferencijai dėl suteikto mandato sovietinėms marionetėms šių valstybių vardu dalyvauti Unijoje ir jos konferencijoje. Kartu Pavergtųjų Seimas išreiškė viltį, kad konferencija pabrėš sovietų pavergtųjų tautų teisę į laisvą apsisprendimą, ta būtiną patvarios Europos taikos sąlygą.

Kor.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEwton 9-6620

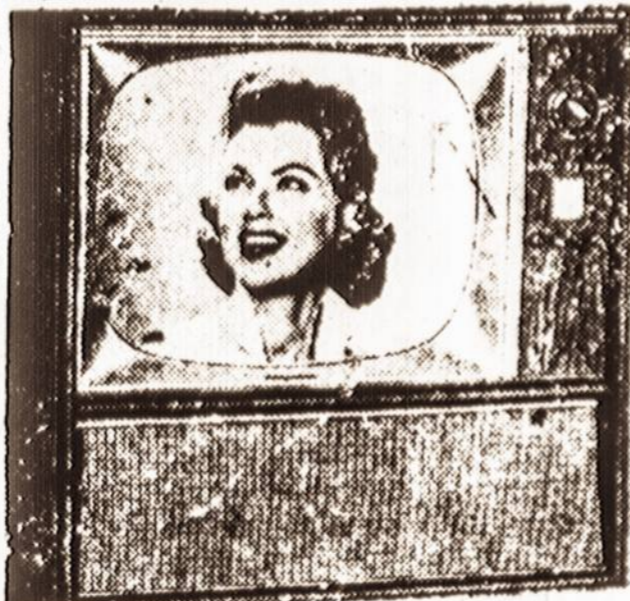
BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: VIRGINIA 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 3-3544

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ISNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Jonas Budrys, Lietuvos generalinis konsulas, prieš savaitę laiko paguldėtas Long Island City ligoninėje, tebėra gydytojų priežiūroje.

V. Jonuškaitė yra išvykusi pas seserį, gyvenančią Santa Barbara, Cal. Solistė žada grįžti į namus tik apie spalio mėnesio vidurį.

Aleksis Rannit, mūsų nuolatinis bendradarbis, iki šiol dirbęs New Yorko centrinėje bibliotekoje, yra pakviestas profesoriauti Yale universitete.

J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtonė, buvo atvykęs dalyvauti Pavergtųjų Europos Tautų seimo sesijoje, kuriai pirmininkavo V. Sidzikauskas.

D. Mašiotas su žmona Irena buvo atvykęs iš Clevelando aplankyti savo artimuosius gyvenančius Yonkers, N. Y.

A. Žeraitis pakartotinai primena, kad Lake Hotel, Asbury Park, N. J. ši šeštadieni įvyksta sezono uždarymo koncertas. Programoje dalyvauja: Juzė Augaitytė, smuikininkas T. Katz ir Bronė Venckuvienė, kuri deklamuos eilėraščius. Svečių būsią iš Brooklyno, Philadelphijos ir kitur. Pradžią 6 v. v.

V. Adamkavičius, dr. V. Kavolis, Julius Kaupas, M. Katiškis, adv. Alg. Keželis, Alg. Mackus, Henrikas Nagys, K. Ostrauskas ir dr. J. Valaitis steigia fondą rašytojo Antano Skėmos raštams leisti.

Algirdas Kačanauskas akompanuos artistams, kurie dalyvaus Lake Hotel koncerte, ši šeštadieni, Asbury Park, N. J.

Jonas Mekas savo susuktą filmą "Medžiai ir šautuvai" pardavė italų kino firmai Cine-latina. Filmas, su itališkais iraisais, bus rodomas Italijoje.

Bronė Spūdienė atsiuntė linkėjimus iš Atlantic City, N. J., kur buvo išvykusi trumpam poilsiui.

Suvažiavimas

LB New Yorko apygardos apylinkių atstovų suvažiavimas įvyksta rugsėjo 23, šeštadienį, 1 v. p. p. Liet. Pil. Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Bus veiklos apyskaita ir renkama nauja valdyba. Po šio posėdžio, toje pačioje salėje, įvyksta literatūros vakaras, kuriame visi kviečiami dalyvauti, įėjimas nemokamas. Visos apylinkės ipareigojamos atsiųsti po vieną apylinkėje registruotą atstovą.

Literatūros vakaras

Ši šeštadienį, rugsėjo 23 d., 6 val. v. Liet. Piliėčių Klubo salėje savo kūrinius skaitys: O. Balčiūnienė — Audronė, K. Grigaitytė, P. Jurkus, R. Kisielius, P. Naujokaitis, A. Tyruolis, J. Tysliava, L. Žitkevičius. Po programos — šokiai, įėjimas nemokamas.

A. Varno nuotrauka

Dr. Juozas ir Aleksandra Kazickai (į dešinę nuo vidurio) su draugais savo vasaros sodyboje, Easthampton, L. I. Nuotraukoje — Montvilai, M. Varnienė, Grudis, dr. V. Slavinskas, dr. Giedriekienė ir kt. Šia proga Kazickai paminėjo ir savo 20 m. vedybų sukaktį. Dr. J. Kazickas yra Neries b-vės direktorius.

BALF'o veikla

Biudžetinių metų bėgyje Balf'o organizacija turėjo \$124,488,00 pajamų grynais pinigais ir gėrybių už \$118,157,00. Taigi čielų metų Balf'o pajamos buvo \$242,645. Centre gauta \$85,112, o Miunchene (daugumoj tremtinių įkurdinimui) \$39,376. Didžiausioji vienalytė pajamų pozicija buvo V. Vokietijoje iš įvairių tarptautinių organizacijų gautos sumos. Vien USEP (United States Escapee Program) davė tremtinių įkurdinimui beveik 22,000 dolerių pinigais, už kuriuos pirkti tremtiniams baldai, įrankiai ir pan.

Balfas jau nebegalėjo patenkinti, nes rusai į Lietuvą vaistų ir su geriausiai receptais nebeleidžia.

Daug kelionių, rūpesčio ir popierizmo reikėjo atlikti lietuvių įkurdinimą V. Vokietijoje bevykdant, Mat, išemigruoti jie, atrodo, jau nebegali, tad reikėjo kaip nors juos įkurdinti. Šis darbas ir toliau tebetęsiamas, ypač kad patys vokiečiai ir tarptautinės organizacijos šioje srityje Balfui nuosirdžiai ir duosiniai talkina.

KUN. L. JANKUS

Balf'o gėrybės

Didžioji Balf'o gautų gėrybių dalis (daugiau pusės milijono svarų) buvo maisto produktai, dovanoti JAV valdžios. Jie visi nugabenti tik V. Vokietijos tremtiniams. Rūbų ir avalynės surinkta 40,290 sv., kurių didžioji dalis taip pat teko V. Vokietijos tremtiniams. Dalis rūbų panaudota siuntiniams į Lenkiją ir kitur.

Metinės išlaidos

Kaip minėta, didžioji dalis pinigų buvo pagal davėjų ar Centro Valdybos valią sunaudoti tremtinių įkurdinimui.

Tam tikslui išleista arti 140,000 DM (arba \$35,000). Individualiai šalpai Vokietijoje dar sunaudota per 3,000 dolerių, o Vasario 16 Gėmnazijai, pagal aukotojų valią, pasiūsta 22,580 dolerių. Individualiniams siuntiniams išleista virš trisdešimt tūkstančių dolerių, t. y. visas trečdalis Balf'o piniginių pajamų.

Administracija (8 tarnautojai) atsėjo per 20,000 dolerių, t. y. mažiau kaip 10% visų Balf'o išlaidų, kurios (be administracijos) siekė 219,667 dolerius.

Individuali šalpa

Per metus Balfas išsiuntė 1,329 siuntinius į užsienius, t. y. maždaug po 5 siunt. kiekvieną darbo dieną. Jų parengimas ir dokumentacija gana sunkūs darbai. Siuntinių, kuriuos būtų užsakę paskiri asmenys, buvo labai nedaug. Į Lietuvą pasiūsta 719, į Sibirą 54, į Lenkiją 512 ir kitur 34 siuntos. Reikia pažymėti, kad daugelio vaistų prašymų

Lituanistikos kursai

A. Šešplaukis praneša, kad lituanistikai studijuoti Columbia universitete registracija bus rugs. 25 — 27 d. Low Memorial Library, 116th a. Broadway, New York 27, N.Y. nuo 9 v. r. iki 8 v. vak. Veiks 4 kursai (kalbos ir literatūros). Dėl informacijų tel. UN 5 — 4000, ext. 2229 (Dept. of Linguistics).

* Adlai Stevensonas, JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose, pareiškė, kad Dago Hammarkso jodo kūnas turėtų būti palaidotas prie Jungtinių Tautų, "kurios jis atidavė savo gyvybę".

Vienybės skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, maloniai prašomi nedelsti atsilyginti už laikraštį. Prenumeratos terminas pažymėtas greta vardo ir adreso.

J. Tysliavas, Jr. nuotrauka

JUOZAS SNIČKUS, Vienybės skaitytojas veteranas, Brooklyno Lietuviams gerai žinomas biznierių, neseniai atšventęs savo 80 metų amžiaus sukaktį, dabar gyvena su sūnum Juozu ir marčia, Richmond Hill, N. Y. Juozas Sniečkus gimęs 1879 m. vasario 16 d. Duobikių kaime, Sintautų parapijoje. Atvykęs į Ameriką 1900 m. birželio 10 d. Nuo pat atvažiavimo, skaito Vienybę, vadinasi, daugiau kaip 60 metų. Pradžioje dirbo siuvykloje. Vėliau Brooklyne atidarė batų krautuvejį, ir tame biznyje išbuvo 40 metų. Su žmona Ona, kuri yra mirusi 1929 m., J. Sniečkus užaugino tris sūnus: Juozą, Andrių ir Vinčą. Visi trys sūnus — pavyzdingi lietuviai patriotai, gerai kalba lietuviškai.

V. Maželio nuotrauka

Dalia Minkūnaitė ir lt. Alfonsas Dzikas, kurių jungtuvės įvyko praėjus šeštadieni Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne.